

---

## Woordelijk Verslag Nijmegen

---

---

**Besluitronde 29 maart 2022**

## Woordelijk verslag Besluitronde 29 maart 2022

|                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Datum</b>      | 29-03-2022                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Tijd</b>       | 19:00 - 21:45                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Locatie</b>    | SH - Raadzaal                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Voorzitter</b> | H. Bruls                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Griffier</b>   | S. Ruta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Aanwezigen</b> | Maarten Bakker, Joep Bos-Coenraad, Lusanne Bouwmans, Charlotte Brand, Jean-Paul Broeren, Mark Buck, Cilia Daemen, Nick de Graaf, Cherelle de Leeuw, Paul Eigenhuijsen, Rachid El Hafi, Marij Feddema, B.W. Feringa, Miranda Florussen, Wendy Grutters, Frank Jasper, Jasper Konijnenbelt, Eline Lauret, Quirijn Lokker, Biljana Markovic (vanaf 19.30 uur), Marjolijn Mijling, Daan Moerkerk, Jouke Osinga, April Ranshuijsen, Ammar Selman, Marieke Smit, Maarten Sweep, Marijke Synhaeve, Rosalie Thomassen, Hans van Deurzen, Michelle van Doorn, Tobias van Elferen, Toon van Gent, Hans van Hooft, Pieter van Megen, Erik van Zanten, Volkert Vintges, Yurre Wieken en Faysal Zouay<br>B. Velthuis, J. Wijnia, N.P. Vergunst, P.J. Molenaar, G. Visser, M. Esselbrugge |

### 1 Opening en mededelingen

---

#### Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)

Ik zou iedereen willen verzoeken om zijn of haar plaats in te nemen. Ja, ik heb even wat gewacht omdat nog een enkel raadslid onderweg is heb ik begrepen, maar we gaan toch maar beginnen, dus ik open deze raadsvergadering. Tenzij er nog iets gebeurt tussen vanavond, morgen vroeg is dit de laatste raadsvergadering in deze periode. En u heeft nog een aantal besluiten te nemen alvorens we, voordat je de hoofdschotel van vanavond zou ik noemen. Gaan op, de is de hoofdschotel bestaat uit al die raadsleden die afscheid nemen. Die kunnen zich dus nog even prepareren voor famous last words, als daar tenminste behoefte aan is. Ik heb geen afmeldingen gehad, maar zoals gezegd, een tweetal raadsleden moet nog komen, dus hopelijk komen die ook snel. Kijk even naar de griffier of er nog andere mededelingen zijn.

### 2 Agendavaststelling inclusief de orde van de vergadering

Dan gaan we er toch nog een keer onder punt twee, de agenda vaststelling, inclusief de orde van de vergadering met elkaar doornemen. De volgende punten zijn niet in de raadskamers behandeld. En voorgesteld wordt deze als hamerstuk te behandelen, het gaat over de punt 3. 1 tot en met 3.7. En u bent gelukkig sportief genoeg om nou niet te zeggen: nou, burgemeester, ik had hier nog wel even over de raad voor voorstel, straatnaamgeving huizen stelde, betoog willen houden, maar daar gaan we dus niet doen. U stemt hiermee in, waarvoor dank.

### 3. HAMERSTUKKEN

Dat betekent dan ben ik bij agendapunt drie onder de hamerstukken dan hebben we het over de punt 3.1 tot en met 3.7 geen spreektijdgevraagd. Dus daarmee is ook ingestemd met de voorstellen.

#### **4.1 Motie Toppelzone blijft open, doe het dan goed, beslispunt 2**

Dat brengt ons bij het laatste echte stemstuk van deze periode. Zoals bekend bij de vorige raadsvergadering is een motie ingediend. De motie toppelzone blijft open, doe het dan goed en bij beslispunt twee staakten de stemmen en dan schrijven we de reglementen voor dat bij de eerstvolgende raadsvergadering. Het betreffende voorstel opnieuw in stemming wordt gebracht. Dat is ook dus het enige wat we gaan doen: erover stemmen. Dus u stemmen graag over beslispunt twee van de motie toppelzone blijft open, doe het dan goed. Kijk of het nog werkt. Ik let nu extra op, ja. Deugnieten, met 20 stemmen voor en 18 tegen is dat beslispunt aangenomen.

#### **5. Raadsvoorstel Besluit toelating gemeenteraadsleden en bevindingen verkiezingen (22/2022)**

Dat brengt ons. Ho, ho, ho en dan moet de zaal ook nog ontruimd gaan worden. Dat brengt ons bij agendapunt vijf, dames en heren, want u moet nog een besluitnemen. Dat gaat over het raadsvoorstel, de besluiten tot toelating voorgemeenteraadsleden en bevindingen, verkiezingen. Dat is de laatste akte die een zittende raad heeft onder nemen alvorens het stokje wordt overgedragen, morgen vindt de installatie, zoals bekend van de nieuwe gemeenteraadplaats en de huidige commissie geloofsbrieven heeft de geloofsbrieven van alle raadsleden morgen geïnstalleerd, worden getoetst en de heer Osinga in zijn rol als voorzitter, van commissie geloofsbrieven, gaat hij nu stuk voor stuk, denk ik, met ons doornemen. Maar ik vertrouw er ook op dat hij dat op zijn bekende juridisch vertrouwde wijzen op keurige wijze gaat doen. Het woord is aan de heer Osinga.

#### **Spreker naam 2: De heer Osinga (Raadslid GroenLinks)**

Ja, dank u wel voorzitter, de commissie met de mooiste naam van dit stadhuis is afgelopen maandag bij elkaar geweest en heeft alle geloofsbrieven van alle nieuwe gekozen raadsleden bekeken. De commissie heeft eigenlijk twee taken: de eerste is te kijken naar of er verschillen zijn ontstaan met betrekking tot de verkiezingen. En het tweede is of er problemen zijn ontstaan met betrekking tot de geloofsbrieven van de nieuwe raadsleden. Als eerste hebben we gekeken naar het proces-verbaal van het centraal stembureau van 21 maart 2022, welke processen-verbaal van de andere stembureaus bekeken. Daar zijn geen opmerkingen geplaatst die aanleidinggeven tot zorgen en we hebben ook geen andere klachten of zorgen over de verkiezingen ontvangen. Dat betekent dat de commissie voor de geloofsbrieven uitspreekt dat de verkiezing rechtmatig is verlopen. Daarnaast hebben wij onderzoek gedaan naar de geloofsbrieven van de 39 op 21 maart benoemde raadsleden. En het gaat om de volgende personen: Maarten Bakker, Cees de Beer, Erik Bender, Lusanne Bouwmans, Charlotte Brand, Jean-Paul Broeren, Sanne Buursink de Graaf, Gerry van Campen, Michelle van Doorn, Paul Eigenhuijsen, Jeanette Exel, Adam Galijasevic, Jeanette Geers, Toon van Gent, Sander van der Goes, Frank de Gram, Wendy Grutters, Michiel van Hoof, Hans van Hooft, Abdulahi Hussien, Leonie Janssen, Jasmijn Kraaijeveld, Niek Kraut, Eline Lauret, Quirijn Lokker, Delano van Luik, Maartje Maas, Biljana Markovic, Marjolijn Mijling, Sofie den Ouden, April Ranshuijsen, Bart Salamans, Ammar Selman, Marieke Smit, Marijke Synhaeve, Ayse Terzi, Rosalie Thomassen en Louisa Tumiwa. Ik hoop dat ik niemand ben vergeten. De commissie rapporteert aan u dat de bovengenoemde, dat we de geloofsbrieven van deze personen hebben onderzocht en dat deze in orde zijn. Ze voldoen aan alle eisen als je die de gemeente wet stelden wij adviseren dan ook tot toelating van deze persoon als leden van de gemeenteraad van de gemeente Nijmegen en wensen hun veel succes. Dank u wel.

**Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Ik dank u voor het werk. Wil iemand stemming over het voorstel? Ik wil erop wijzen, zelfs als u tegen gestemd, dat heeft geen enkele betekenis. Dus, niemand wil dat graag vanuit daarom is het voorstel ook aanvaard en ik dank ook het bijzonder de commissie geloofsbrieven niet alleen de heer Osinga, maar ook mevrouw Synhaeve en de heer Wieken voor het geleverde werk, ook deze taak, die naar volle tevredenheid is geleverd. Dank u wel.

**6. Afscheid leden gemeenteraad**

Goed, dames en heren, dat brengt ons bij agendapunt zes. Dat is bijna het laatste agendapunt van vanavond, maar gezien het feit dat 21 raadsleden dat deze raad afscheid nemen en ik, zoals te doen gebruikelijk ze toch allemaal ook voor een woordje wil voorzien, voor degenen die daar niet op berekend waren, te laat. Maar het komt helemaal goed. Nee, ik had niet door u, mevrouw Markovic, welkom. Ik sprak iets anders uit. En uiteraard zal dat met de welbekende gaven gaan. Vervolgens zal de heer van Hooff als nestor van de raad het woord tot ons richten en daarna zullen in ieder geval het merendeel van die 21 ook nog een aantal woorden tot ons richten. En ik ga even bij het spreekgestoelte.

**Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Ja, geachte raadsleden maar ook iedereen op de publieke tribune. Dat laatste doet mij bijzonder goed, want ik denk dat het zeker meer dan twee jaar geleden is dat onze publieke tribune zo goed gevuld was, door welbekende omstandigheden. Dus dat is hartstikke mooi. Het is alleen jammer dat het bij het afscheid van deze raadsperiode moet gebeuren. Uiteraard ook welkom aan alle leden van het college, van de directie ook in ons midden. En bij een afscheid hoort dat ook, omdat met misschien een traantje maar ik hoop ook wel een goed gemoed te kunnen doen. Iedereen in deze zaal in deze raadszaal heeft zich de afgelopen jaren als raadslid ingezet voor de gemeenteraad van onze mooie stad en daarmee ook voor de onze stad, voor de belangen van die inmiddels bijna 180 duizend inwoners. Ik tel elke dag af voordat ik één of andere baby in mijn hand gedrukt krijgt, die ik dan als 180 duizend inwoner in deze stad welkom heet. Ja, dat wist u niet mevrouw Bouwmans, dat wordt allemaal gestuurd, hoor er is weinig spontaniteit want dat soort zaken, maar daar is voor een andere keer en daarmee komen we aan het einde, ongeveer vier jaar, bijna precies vier jaar nadat u in 2018 een start maakte, althans de meeste van u. Sommigen van u zijn uiteraard tussentijds raadslid tegenwoordig en voor een groot aantal van u 21, ik zei het net al, dat betekent ook het einde van uw raadslidmaatschap en dan kom ik zo nog even op persoonlijke zin op terug. Hoe zou u nou deze raadsperiode kunnen kenschetsen. Kijk, in de getallen uitgedrukt zal niemand er warm van worden, al was het maar omdat die getallen op zich niks betekenen. Dan zou je ze moeten gaan vergelijken met bijvoorbeeld andere gemeenten, andere bevolking, andere volksvertegenwoordigers, maar het is toch wel goed om te zeggen dat u een 75-tal gespreksrondes heeft gehouden en 47 raadsvergadering en besluitronde. 27 raadsvergaderingen hebben we met elkaar meegemaakt. In die vergadering gaf u wel koers en richting mee aan onze stad, aan het beleid van deze gemeente. U diende ook maar liefst 489 moties in en 165 amendementen. Als je die getallen reeks naast elkaar zetten, zou je de eerste reeks kunnen duiden van er is op hoofdlijnen gestuurd en in die andere reeds heeft u toch niet kunnen nalaten om enige details qua aan te brengen, waarbij gezegd moet worden dat sommige moties eerdere de statuur van een compleet raadsvoorstel hadden. En sommige amendementen ja, met alle respect, de welbekende vierkante millimeter goed hebben vertegenwoordigd. Maar ik zeg het met een lach, maar eigenlijk is dat niet correct, want

dat is het werk van een raadslid. Het gaat over grote lijnen, hele belangrijke lijn of vaak grote bedragen, grote groepen mensen die geraakt worden, maar soms zit het verschil in iets kleins. Soms zit het verschil juist in een klein verschil maken en die balans zoeken. Daar gaat het om naar mijn persoonlijke mening bent u daar meer dan voldoende in geslaagd. Maar die getallen is eigenlijk niet. De kern is niet hoe je een raadsperiode of een groep mensen kunnen kenschetsen. Ik denk dat je maar één woord hoeft te noemen, waarvan sommigen van u tot enkele jaren geleden dachten dat het een bekend Mexicaans biermerk was. Degene die wat meer diepgang in het leven hebben gezocht, kwamen nog wat verder tot een soort latinisering van het woord kroon corona is wel het verschil. Het watermerk van deze periode. Precies twee jaargeleden begonnen de eerste maatregelen, waar we ook in het werk, als volksvertegenwoordiging, als bestuur van deze stad alles hebben gevonden en er is een periode voor maart 2020 en een de periode erna. Of we het nou leuk vinden of niet leuk vinden. Ik denk dat de geschiedenis zal oordelen dat dat het kenmerkende begrip ook van deze paar jaar is. En des te meer complimenten aan u allen, dat ondanks de beperkingen die het coronatijdvak aanbracht en het leed want het heeft gebracht, ook bij veel burgers in onze stad, dat raad en college toch een ongehoorde productie hebben weten te leveren. Digitaal heb ik niet allemaal bij de hand. Dan zou het wel heel erg vervelend, gaan woorden, maar u bent als raad gewoon door blijven functioneren, ook in die afgelopen twee jaar, waarin de omstandigheden moeilijke waren, waar we nu niet altijd zo voltallig bij elkaar kunnen komen en ik zeg het hier nog één keer ook voor sceptici onder uw begrip, het feit dat deze gemeenteraad net als dit college heeft gekozen om eigenlijk bijna altijd fysiek bij elkaar te komen, is ten goede gekomen aan de kwaliteit van onze besluitvorming. Ik ken genoeg gemeenteraden, waar nu nog een diepgaande ergernis is, niet zozeer over de verkiezingsuitslag, maar als wel over verhoudingen die niet optimaal zijn geworden en zelfs minder zijn geworden. Schermpjes zijn nuttig als je met iemand wil communiceren all over the world, maar ze zijn absoluut niet in staat om een vergadering en een groep mensen bij elkaar te brengen en belangrijke besluiten vooruit te brengen. U bent daartoe met zijn allen, wij allen zijn daarnaartoe wel in geslaagd. En ik ben in ieder geval wel heel trots en tevreden op dat het zo heeft kunnen gaan en belangrijke besluiten heeft genomen. Bijvoorbeeld rondom de manier waarop Nijmegen minder afhankelijk wordt van fossiele brandstoffen, zoals aardgas. U heeft de basis gelegd voor nieuwe ontwikkelingen in de Winkelsteeg rondom station. Hele grote ruimtelijke plannen, die jaren zullen doorgaan en al die plannen zijn gebaseerd op een visie, vastgelegd in de omgevingsvisie waar u de bouwstenen voorlegde en die u na een zorgvuldig participatietraject vaststelde en wat te zeggen van de woonopgave als zodanig vier jaar geleden was dan opgave. Maar ik denk dat het niet overdrijven als ik zeg dat er met stip naar nummer één op de beleidsagenda van deze gemeente is gekomen en dat zal zeker ook de komende vier jaar zo blijven. Maar u nam ook fundamentele beslissingen om Nijmegenaren, die zorg en ondersteuning nodig hebben voor jong tot oud, goede hulp aan te bieden, dichtbij, in de buurt, met zo min mogelijk bureaucratie en wachttijden. U ging daarbij niet over één nacht ijs. U liet zich goed informeren met bijeenkomsten, gesprekken en advies. En ik weet dat u heel veel tijd heb gestoken, misschien wel meer dan ooit tevoren wie zal het zeggen om een luisterend oor te bieden voor mensen in de stad. Naar mijn smaak luistert soms beter naar de mensen in de stad dan naar de deskundigheid in dit stadhuis. Zeg ik in alle neutraliteit uiteraard. En soms is dat goed, soms was dat minder goed, als ik zo vrij mag wezen. Maar in alle ernst, u heeft in die periode ook met die beperkingen uitcorona tijdvak, veel bezoeken afgelegd, vaak samen met veel inwoners contact gehad, buiten het stadhuis, maar ook zeker hier in dit deel van het stadhuis digitaal en niet-digitaal het is misschien niet allemaal ideaal geweest, maar het is wel gebeurd. En wat ik heel erg goed vindt, de sfeer is altijd goed gebleven, ook onderling in deze raad, ook waar de meningen misschien wel eens sterk en verschilden, is er altijd een constructieve sfeer blijven hangen en als ik zo bij individuele personen komt, zult u het woord constructief

wellicht nog wel wat vaker terugkomen, want dat is, vind ik, ook een karakter van deze raad van de dienststad van het land, dat deze raad constructief is en altijd vooruit probeer te kijken en ook vaak over partijgrenzen heen samenwerking zoekt. U bent ook over de gemeentegrenzen heen gaan kijken. De regionale samenwerking is misschien meer dan ooit tevoren van essentie geweest en ook uw beraadslagingen en u doen en laten in de voorbije vier jaar. U weet dat ik een zeer groot voorstander van regionale samenwerking, uitovertuiging, maar ook omdat het moet, omdat we weinig andere keuzes hebben, in het belang van onze bewoners en onze ondernemers. Het heeft ook heel veel gebracht en ik ben blij dat ik u aan mijn zijde daarin vond. Dat is ook samen met uw collega's in de regio sterk voor maken. Dat is het best antwoord op de kritiek die vaak wordt geuit dat je weinig invloed op regionale samenwerking. Beste antwoord is, bemoei je er dan mee, zoals met alles in het leven, bemoei je er dan mee en dat heeft u gedaan en daardoor versterkt u uw positie en van uw positie ook de vertegenwoordiging van de Nijmeegse bevolking richting die samenwerkingsverbanden en daar wil ik u heel veel, veel dank en ook al die andere wapenfeiten die ik nu niet ga opnoemen, want anders kom ik ook in misschien die ik gedetailleerde moties terecht, maar heel veel dank daarvoor namens iedereen in deze stad en ook voor de samenwerking vanuit ambtelijke organisatie en college met u. Voor een aantal van u is het ogenblik aangebroken dat afschot moet gaan nemen van deze raad. Misschien heeft u ernaar uitgekeken, die zullen er best wel bij zijn. Misschien had u graag nog een tijd verder willen, ik weet zeker dat die erbij zijn. Misschien zijn er mensen die dat combineren, hoe vreemd dat ook klinkt, die ernaar uitkijkt om afscheid te nemen, nu toch zo ver is denken van was eigenlijk best wel leuk geweest. Ik zie de heer van Megen al knikken, om nog een rondje te doen. Maar hoe ook zij, mede door uw inzet en bevologenheid in Nijmegen zeker niet meer zoals het vier jaar geleden was.

**Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

En ik richt me nu tot die 21 die echt ook afscheid gaan nemen, die we morgen niet opnieuw zullen gaan installeren en ik doe dat maar even om het neutraal te houden naast naar rato van zittingsduur. En zo kom ik het eerst bij jou terecht, Miranda, Miranda Florussen is sinds 2021 raadslid en je was al een tijdje daarvoor waarnemend tijdens het zwangerschapsverlof van Cilia Daemen. In die korte duur ben je volop betrokken geweest, maar je was ook al volop betrokken als fractievolger in de periode ervoor, met name bij het wel en wee van de kwetsbare en mindervermogende van de Nijmeegse samenleving. En ik heb me laten vertellen, mijn spionagenetwerk kun je raden is toch uitgebreid. Ik heb, me laten vertellen dat je toch in geslaagd bent om de meeste technische vragen te stellen, die korte duur.

**Spreker naam 3: Mevrouw Florussen (Raadslid GroenLinks)**

Oh, echt?

**Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Het fenomeen technische vragen zal ik omwille van het geduld van het publiek niet verder hier gaan toelichten, maar het heeft ook geleid tot een mooi initiatiefvoorstel over jongeren met schulden, jong zijn zonder financiële sores. Mirandadank je wel en het gaat je goed.

**Spreker naam 3: Mevrouw Florussen (Raadslid GroenLinks)**

Dank je wel.

**Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Ja, je mag straks wat terugzeggen Miranda, maar het mooie is bij jou. Ik ga het nu één keer toelichten anders 21 keer te veel, maar Miranda, gaat net als de andere 20 raadsleden een bijzonder geschenk krijgen. Er zijn wel meer mensen die het geschenk ooit hebben gehad, maar niet zo mooi als vanavond. De mensen publiek, kijk goed, als u nog eens ambities heeft en u denkt: waarom zou ik raadslid willen worden? Nou, dit is er één van. Ja, niet omdat Miranda nu afscheid neemt, maar zij krijgt en misschien laat ze straks ook nog wel zien, het mooie beeldje van de meest bekende Nijmeegse, die nooit geleefd heeft, Marieke van Nimwegen. Precies zoals op de markt staat, is het mooie na gemaakt. Geef het een mooie plaats en dat geldt uiteraard ook voor de 20 andere die het zo meteen zullen ontvangen.

#### **Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Ik richt me tot Bastiaan Feringa met een strikje heb ik gezien, vanavond. Afwisselend raadslid en fractievoerder deze periode. Eén van de onderwerpen waar jij je stempel opdrokte, was het proces om te komen tot goed meetbare indicatoren in de stadsbegroting en verder, was actief betrokken bij de regionale samenwerking en de totstandkoming van de Groene Metropoolregio. Hoe we hebben leren kennen. Dat geldt zeker voor mij persoonlijk. Dat je wars ben van ingewikkelde communicatie en bureaucratie, met een hele scherpe, goede analyses to the point en echte pleitbezorger voor duidelijke taal, zonder dat het stuitend wordt. Het is gewoon duidelijke taal, niet beledigend, niet respectvol, maar duidelijke taal, met duidelijk meningen, waarvoor heel veel dank en het moge je goed gaan. Richt ik mij tot Jasper Konijnenbelt van de Partij van de Arbeid. Je bent halverwege deze raadsperiode aan de slag gaan als raadslid en je hield je bezig met onderwerpen zoals werk en inkomen, duurzaamheid, onderwijs en cultuur en samen met Maarten Sweep nam je ook deel aan de agendacommissie van de MGR, dat is de Modulaire Gemeenschappelijke regeling Rijk van Nijmegen. Ook dat voor het publiek leg ik u later nog wel een keer uit. Maar ik denk dat ik wel kan zeggen dat het onderwerp wat je toch het meeste op de agenda heb gezet en misschien ook jou zelf het meest op de agenda heeft gezet, is het fenomeen van de asfaltcentrale en de omgevingsdienst en alle perikelen die we het laatste half jaar daaromtrent hebben meegemaakt, inclusief een heus interpellatiedebat. Dat is dan toch een erfenis, waar je mee de geschiedenis gegaan, tot er een interpellatiedebat, wat de Nijmegen voor de laatste keer in 1923 of zo is gehouden, dat dat er is gekomen. Dat zijn toch wel thema's, niet omdat je die thema's wil agenderen, maar welthema's waar je helemaal op een mooie manier en vastgebeten en belang waren om je in vast te bijten. Dank je wel. Ga je goed.

#### **Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Dat brengt mij bij Frank, Frank Jasper, die namens Gewoon Nijmegen in de raad heeft gezeten. Ja, raadslid sinds 2020, nee 18 al en altijd een beetje mysterieus, Frank. Wij kennen elkaar al heel wat jaren, dus ik zeg dat niet omdat ik jou persoonlijk mysterieus vind, maar je was bijzonder selectief en de onderwerpen die in deze zaal en aan de andere zaal van dit stadhuis aan kaartte. Maar je deelname aan de commissie Grex die hebben we zeker niet vergeten. Daar was je zeer aanwezig. Daar zit ook een groot deel van jouw deskundigheid en je hebt daarbij ook de metropolitane allure van Nijmegen niet geschuwd, want je pleitte voor een heuse Île de la Cité in de Waal. Dus waar u zich nog druk maakte over tien of 20 huizen, meer of minder op het stadseiland hebben we hier iemand die gewoon complete Notre-dam en andere hoge gebouwen middenin de stad wil zetten, alsof we niet al een mooistevan hebben, best, Frank. En natuurlijk jouw laatste motie over Gazprom in de laatste besluitronde wil ik ook niet onvermeld laten, Frank, dank je wel, dan ga je goed.

**Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Dat brengt mij bij het jongste raadslid van de afgelopen vier jaar en zeis ook gewoon jong gebleven. Cherelle de Leeuw, namens de GroenLinks-fractie. Cherelle is ook niet bang uitgevallen. Ze zegt ook hoe over zaken denkt, maar eerlijkgezegd ook altijd op een respectvolle manier. Ook hier geldt iets zeggen is niet hetzelfde verkeer is integendeel en aan een brede belangstelling. Cultuur, financiën, wonen en economie. Dat zijn toch hele diverse onderwerpen. Je zet die onder andere in voor het verminderen van het kamer te kort en het realiseren van een kunstwerk in de openbare ruimte, met als thema gastvrijheid en je schreef een initiatiefvoorstel over meer gelijke, kansen voor woningzoekenden, maar naast al die portefeuilles was je ook op meer fronten actief in de raad en dat spreekt de burgemeester, weet u altijd aan dan mensen die ook nog wat anders doen dan alleen een portefeuille, hoe belangrijk ook. Je was een vasthoudend en constructief kritisch lid. Nou, heb ik altijd geleerd als je zo gaan omschrijven, let dan even op. Maar het is wel gemeend, lid en plaatsvervangend voorzitter van de auditcommissie, om de zin ook goed af te maken. Maar ook een gewaardeerd voorzitter van vele gespreksronde. En alsof het allemaal niet genoeg is, ben je naast je raadswork ook nog cum laude afgestudeerd, nog gefeliciteerd daarmee, dat heb ik dan weer even gemist. Dank je wel, Cherelle voor al je inzet. Ga je goed.

**Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

En vanuit Cherelle haar zitplaats is niet ver is Daan Moerkerk terechtgekomen, dynamische GroenLinks fractie. Ook lid was sinds 2018, van deze raad. Schrijven van de nodige initiatief voorstellen. Je hield je bezig met onderwerpen: klimaat en energie, groen en water, ruimte en groenbeleid. Jouambities richten zich op gezonde lucht in de stad, veel groen, maar ook goed en passend onderwijs voor iedereen. Je zette je onder andere voor een pilot inzake houtstook in de stad, waarbij niet de bedoeling was om meer hout te stoken, om misverstanden te voorkomen. Ja, dat is als die droge woorden, dan zou een neutrale luisteraar of kijker denken oh, interessant. Maar zo was het dus niet, precieze omgekeerde. Maar jij wilde ook echte stappen maken om in acht werken van het gas af te gaan. Je werkte ook aan voldoende groen in de nieuwbouwplannen Hof van Holland, meer laadpalen voor elektrische auto's en meer elektrische auto's in de stad. Ongelooflijke lijst onderwerpen waar je mee bezig gehouden en last but not least, een zeer gewaardeerde voorzitter van de werkgeverscommissie van de griffie. En dat moest ik speciaal nog erbij zeggen, zeer gewaardeerd. Hulde. Dank je wel Daan, het moge je goed gaat.

**Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Dat brengt me bij Joep Bos-Coenraad ook namens de GroenLinks fractie hier. Joep. Ik heb echt mijn best gedaan om één woord te vinden, wat jou zou kunnen omschrijven. Dat lukt je niet. En het beste wat ik in de buurt kan komen en dat zij een wat dan ook een positief woord, want je kunt er ook wel iets van maken, is energiek. Dat is understatement, dames en heren, voor wie Joep niet kent. Bij Joep heb ik gedacht: oké, we hadden een prachtig inwerkprogramma en dat is heel nuttig voor nieuwe raadsleden. Joep heeft dat ook gevolgd, maar hij had het vervolgens niet nodig, om ook alle instrumenten en zaken die ik kon gebruiken, te doen agenderen. Joep heeft in ieder geval aantal wapenfeit waar we tot in lengte van jaren kunnen herinneren en het meest mooi is misschien hij heeft het fenomeen van een uitgebreide noten boek bij motieweet te doen. Hij presteerde het om moties in te dienen, die waarvan het notenapparaat vele malen langer was dan de noot dan de motie zelf. En ik weet de eerste keer ben ik daar getraptik kijk naar de motie, er begonnen mensen te praten over noot5-a bij die motie en denk ik: wat gaan we nou krijgen? Dus moet ik de kleine lettertjes met mijn bril ook nog gaan lezen. Dat is op zich mooi, maar heel belangrijk misschien veel belangrijker is ook, dat je digitalisering heel erg prominent op de

raadsagenda hebt geplaatst. Ik denk dat we best mogen zeggen dat dankzij jou de raad zich bewust is van het feit dat er veel te sturen is en nog veel aan te pakken is op de manier waarop de gemeente digitaal actief is. Maar je hield je ook bezig met de markt, rond de markt hierbuiten hé, openbare ruimte en luchtkwaliteit je hebt je onder andere ingezet voor opensource-software in grotere natuurspeeltuin en een ontmoetingsplek in Neerbosch Oost en ook meer transparantie over de uitstoot van vervuilende stoffen bij bedrijven. En ook in jouw geval had je ook wel oog voor de belangen die wat verder geen. Want je was een toegewijd lid van de agendacommissie van de Groene Metropoolregio. Joep het moge je goed gaan en wie weet.

#### **Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

U heeft hem net al gehoord in zijn rol als voorzitter van de commissie van de geloofsbrieven, Jouke Osinga, die namens GroenLinks ook sinds 2018 in deze raad zitting heeft genomen. Raadslid en zeer maatschappelijk betrokken. En Jouke je hebt je veel gericht op diverse sport thema's, zo mee te beginnen NEC, het Goffertbad, tal van watersport zaken, maar ook heb je ingezet voor duidelijke informatie over de toegang tot de WMO en subsidie voor wijkaccommodaties en je was ook actief op het onderwerp privacy. Tijdens de corona periode was jij constructief kritisch. Daar is het begrip, alweer. In verband met waarborgen voor de rechtsstaat en probeerde je mij ook scherp te houden, waarbij ik soms het niet idee had, zit ik hier al in de Tweede Kamer om het te verantwoorden of ben ik gewoon simpel bezig iets uit te voeren en stond je ook mee aan de weg van de maandelijks corona gespreksrondes en ik durf te zeggen, die hebben zeker bijgedragen om ons in het verkeer tussen raad en college door deze moeilijke periode heen te sluizen. En in alle gevallen jurist in je was nooit ver weg en is ook zeer van dienst gebleken en daarmee ons zeer van dienst gebleven. Je was een streng, maar rechtvaardig gespreksronde voorzitter. Ja, ik heb dat niet allemaal zelf bedacht. Dat wordt als echte de input die ik zo ophaal, dus als je niet in herkent jou, ja, dan is dat zo. Maar ik zou de vertekend als ze tegen mij zouden zeggen: streng, maar rechtvaardig gespreksronde voorzitter en zoals bekend voorzitter van de commissie voor geloofsbrieven, heel veel dank Jouke en tot later.

#### **Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

En in Volkert Vintges die ook namens de GroenLinks fractie de afgelopen periodedeel heeft uitgemaakt in deze raad gaan we iemand missen die het van actievoerders heeft geschopt, tot een politieke beleidsmakers. Ja, ik zeg dat toch maar bij omdat, ik Volkert ook al weleens van jaren her zo kennen op enige afstand, maar zeer betrokken. En het is ook niet verbazingwekkend dat je ook hier in de raad bezighield met thema's zoals duurzaamheid, mobiliteit en openbare ruimte, want dat kenmerk je door je hele werkzame, een vruchtbaar leven heen. Je zette je bijvoorbeeld in voor de natuur en wandelaars van het bos Westermeer wijk, voor een goede laadinfrastructuur in de stad met voldoende snellaadstations en voor een goed strooibeleid voor fietsers en wandelaars. Dat zal sommigen toch wel aanspreken hier. Je dient ook verschillende initiatiefvoorstellen in, waarmee je onder andere inzetten voor een nieuwbomenplan in Nijmegen en een groene snelheidsmeter spaarpot. Groene snelheidsmeter spaarpot, probeer het maar eens bij scrabble uit en een jou laatste initiatiefvoorstel over stadslandbouw was zelfs de gemeente Nijmegen te klein voor je werd on person, de gemeente Heumen ook meegenomen in de plannen. Jouw ambitie, daar heb je nooit een geheim van gemaakt. En dat tekent je ook een rode draad door je inzet, niet alleen hier in de raad Nijmegen nog socialer en groener maken richting klimaatneutraal, dank daarvoor.

**Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Dat brengt mij bij Marij Feddema die namens de SP-fractie in onze raadzitting heeft gehad. Onderwerpen zoals cultuur, stedelijke ontwikkeling en ruimtelijke ordening en ook altijd begaan met de sociale opgave bij de woningbouw. Je zette je onder andere in voor betaalbaar wonen en het organiseren van de stadspeiling of het bouwen op Veur-Lent. Niet dat Île de la Cité, hé, maar stadspeiling over het bouwen op Veur-Lent. En soms Marij, nee wat zeg ik meestal is het zo, het gaat niet alleen wat je doet, welk onderwerp je aankaart maar ook de manier waarop en dat was bij jou heel erg goed verzorgd, altijd vriendelijk, altijd op een zodanige toon zelfs als je het niet met je eens was. Waar je toch uitgenodigd voelde en serieus genomen om het gesprek aan te gaan, inhoudelijk sterk en inderdaad ook constructief kritisch. Maar dat geldt bijna voor iedereen hier in deze raad en dat zijn kwaliteiten die jou bijzonder goed van pas zijn gekomen daarmee ook ten dienste van ons allemaal gekomen. Heel veel dank daarvoor. En het gaat je goed.

**Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Bij Erik van Zanten, die in ieder geval qua lengte onverslaanbaar is in deze raad en voordat die raadslid werd in 2018 ook al fractievoolger en namens de VVD was, ontkom je er niet aan om een aantal zaken die niet per se tot de kerntaak van de raad, het woord toch te noemen en misschien zelfs als eerste te noemen. En ik doe dat dan ook maar, dan kun je daar altijd nog op terugkomen, want we herinneren ons en dat spreek ik wel even dat is jammer voor de mensen op de stream of op de tribune, we herinneren ons nog wel legendarisch optredens bij leven al legendarische optredens tijdens kerstdiners van de raad, als quizleider, verkleedt als kerstman tijdens de bingo. Ja, ik zat daarnaast, is echt allemaal waar. Maar ook de roos, waarbij je verschillende raadsleden op de hak nam, samen met Charlotte Brand. Dat was de meest recente op treden. Erik vind dat gewoon leuk, hij dat doet er op meer plekken, dus u kunt er vanaf nu overal voor inhuren enz. Nou Erik reclame, dus ik neem aan dat ik hier wat provisie op kan krijgen na deze reclamespot. Maar, naar alle ernst! Ook als raadslid waar het ging over de kern van de zaak op de raadslid stond je je mannetje. Het versterken van de Nijmeegse ondernemersklimaat was een thema wat jou zeer bezighield. Jij vond het belangrijk om hen, ondernemers echt te omarmen en ook en hen ook te waarderen voor een betekenis voor onze stad. Dat kwam bijvoorbeeld tot uitdrukking: jou inzet voor het Vlaams kwartier en voor goede corona steun en een luisterend oor vanuit de gemeente. En je bent ook nog tijd voorzitter van de auditcommissie en zelfs fractievoorzitter van jouw fractie geweest, Erik, heel veel dank en dat ga je goed. <...>.

**Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

En Mariek wordt ook aan Erik overhandigd. Hé, dat gaat hartstikke goed zo. Richt ik me dat Nick de Graaf, ook namens de VVD-fractie, raadslid en daarvoor ook al een tijdje fractie volger namens dezelfde partij. Nick je hield je bezig met onderwerpen zoals veiligheid, wonen, onderwijs, sport en accommodaties en jouw inbreng bij het vuurwerk debat levert zeker ook vuurwerk op. En ook elders in het veiligheidsdomein was je actief, bijvoorbeeld rondom de BOA's Bewapening, de uitrusting van BOA's heb je sterk voor gemaakt, maar je zette je ook in om E-sport een plek te geven in Nijmegen, ook in de beleidsnota sport en dat is ook gelukt. Het plaatsen van een road barrier aan het begin van de Tweede Walstraat, het afsluiten van deze straat en ook de AED's mochten op jouw warme belangstelling rekenen. Echt een veelheid van onderwerpen, hartstikke mooi om te zien. Je was ook voorzitter van de diverse gespreksrondes, waarbij je altijd warme bedankjes uitsprak aan de sprekers is ons

opgefallen en je bent ook lid geworden van de auditcommissie en het verhaal gaat dat dat met kroketten te maken heeft. Dat verhaal hoor ik nog graag eens wat meer in details. De auditcommissie is ook zoiets mystieks af en toe, maar goed. Memorabele verder ook dat je van de één op de andere dag terugkwam met een krulsnor, wat minder. En de liefde van je leven heb je ontmoet in deze raadsperiode volgens mij, ja, daar is ze ook, in tegenstelling tot je lijsttrekker, wel iemand binnen je eigen partij. Ik snap dat dat best wel wat leuke kant heeft, maar ik spreek geen waardeoordeel over uit. Hé, bedoel je moet niet altijd in je eigen bubbel blijven, Nick, hé dus soms is het juist hartstikke goed om daaruit redelijk. En ik weet inmiddels uit de jullie eigen mond dat er inmiddels op trouwplannen zijn iets moois naar vooruitkijken, dank je wel Nick, het gaat je goed.

**Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Dat brengt mij Yurre Wieken, die namens de SP sinds 2016 een afwisselend fractie voor een raadslid geweest, in 2020 volgde je Petra Molenaar op die wethouder werd. Onderwerpen zoals mobiliteit, waaronder het openbaar vervoer, maar ook veiligheid, onderwijs, de regionale samenwerking, ook een breed palet was je altijd druk op. Yurre is iemand die altijd bereid is, die je altijd kunt vragen om een bijdrage te leveren. Niet dat er ook inhoudelijk rustig, vakkundig, maar toch ook met een duidelijk profiel weet te brengen. Ik kan me goedvoorstellen dat je daar nog een periode aan had willen verbinden. Je weet nooit hoe de toekomst gaat, wat hij gaat brengen. Je zette je bijvoorbeeld ook nog in voor het laagdrempelig houden van het referendum, dus in onze verordening zijn er aanpassingen gepleegd en ik zei al: de regionale samenwerking ging je ook in het hartje. Je was ook lid van de regionale agendacommissie van de Groene Metropoolregio en ook lid van de commissie geloofsbrieven. Yurre, hartelijk dank en het gaat goed.

**Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

We zijn wel onder ongeveer halverwege, dus de spanning wordt opgebouwd, maar het komt ook helemaal goed, kan ik u verzekeren. Pieter van Megen. Pieter, namens D66 keerde je in 2018 terug in de Nijmeegse gemeenteraad, je was al eerder, ook vanaf het begin 2016 tot begin 2018, raadslid. Onderwerpen zoals cultuur, wonen en onderwijs daarvoor heb je ingezet. Heel bijzonder vind ik nog altijd zo inzet voor een keurmerk, voor goed verhuurder schap. Misschien een onderwerp wat we nog wat meer aandacht mogen, werkgevers, maar ook meer kansengelijkheid in het onderwijs en je hebt vervolgens op buitengewoon creatieve wijze een ton voor de regenboog agenda weten te annexeren, dat is toch wel een politiek mooie steuntje watje hebt weten klaarspelen en dankzij jou heeft Edie van Hele toch zijn eerbetoon ook in onze stad. Het mogen je goed gaan. Heel veel dank, Pieter. <...>.

**Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

En ook Faysal Zouay van GroenLinks was eerder dan deze raadslid. Bijzonder bij Faysal is bij jou is dat je dat was in de periode 2010- 2014. Dan even een hink stap sprong en in 2018 weer raadslid. Onderwerpen zoals werk, veiligheid, sport, maar ook het inzetten voor het verminderen van werkloosheid onder jongeren tijdens de coronacrisis toch een onderwerp jongeren en jeugd, wat je zeer erna hart gaat, dat was goed voor op thuis, maar ook om de raad beter te betrekken bij de besluitvorming van het werkbedrijf die ambitie en het begin van deze raadsperiode als een groene en sociale Nijmegen met meer diversiteit en kleur. Altijd op een beminnelijke meneer aanwezig, kan ook altijd vatbaar voor de argumentatie waardoor je juist een kracht won. Mag ik je daarvoor danken en het gaat je goed, Faysal.

**Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

We komen nu echt in regie van mensen die al twee periodes minimaal hier actief zijn geweest, dus nog meer respect, moet ik u gaan vragen. Om te beginnen met Cilia Daemen, die vanaf 2014 raadslid voor de fractie van GroenLinks is geweest en daarvoor ook al actief als fractievoorzitter. Onderwerpen zoals zorg, welzijn, cultuuronderwijs daar was je heel erg bij betrokken en je hebt heel veel inzet geleverd bij het vormgeven van de wijzigingen in het sociaal domein van de afgelopen periode. Velen kunnen zich niet herinneren, maar rond 2015 was dat het onderwerp wat we over hadden en niet overwonnen of fysieke projecten. Zo ziet u, die maar hoe het in de politiek kan verkeren, maar onderwerpen die ook belangrijk vindt zij, meer groene schoolpleinen, het goed combineren van wonen en zorg voor inwoners en zorgen dat culturele instellingen voor iedereen wat te bieden hebben. En je was altijd enthousiast altijd te vinden, heb ik erg geweldig veel bewondering voor om inwoners, meer inwoners, meer te vertellen over de gemeentelijke politiek. Kinderen, jongeren, volwassenen van binnen en buiten Nijmegen. We konden altijd een beroep op jou doen om hier of waar dan ook je uitleg te geven en dat toont aan hoe belangrijk je dat vindt. Raadslid, betekent voor jou het leggen van verbindingen en dat deed je dan ook. Je stak altijd heel veel tijd in het voeren van gesprekken met organisaties en bewoners, maar ook een zeer betrouwbare goede voorzitter en een constructief lid van het presidium. En als je constructief lid van het presidium de dames en heren, ja, dan heeft u wel, dan zit je wel heel dicht tegen het walhalla aan, kan dan is dan is er niet heel veel meer waar u kunt bereiken in deze stad. Maar dat is ook voor een andere keer. Nee, maar zeer gewaardeerd jouw optreden in, ook in het presidium als voorzitter en ik mag wel zeggen, ik heb het niet precies uitgerekend maar je bent de meest ingezette plaatsvervanger van de plaatsvervangende voorzitter van de raad. Je hebt zelfs een hele raadsvergadering op die manier moeten voorzitten en uiteraard geen op. Dat uitstekend, zoals alles uitstekend ging. Cilia heel veel dank voor jouw inzet en ga je goed.

**Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Maarten Sweep zal gedacht hebben toen ik het had over het presidium en nou ben je dichtbij het walhalla, dat me dat nog moet overgekomen want er is ook lid van geweest. Ja, ik weet niet of je dat thuis of op de vakbond vergadering met droge ogen kunt vertellen wat hier wordt verteld. Maar hou je maar vast. Sinds 2014, raadslid, dus ook volle twee periodes. Jouw hart, niet alleen deze raadsperiode maar ook al die jaren, voor waarin je actief bent, voor je collega's bij je bedrijf en de ondernemingsraad namens de vakbonden. Jouw hart ligt bij zaken die te maken hebben met werk en inkomen en met name voor al diegenen die het moeilijk hebben, die wat je vroeger weleens zij, aan de onderkant van de samenleving, de arbeidsmarkt stonden. De kwetsbaren in de samenleving en daar heb je onverzettelijke onvermoeibaar voor ingezet. En mocht je ooit gedacht hebben, mocht je ooit gedacht hebben dat ik hem misschien niet helemaal met je eens was, dan ben je abuis. Daar ging het waarschijnlijk meer over van moeten we nou dat werkbedrijf daar helemaal mee gaan optuigen maar zeker niet over de doelstellingen, want daar heb ik grote bewondering voor. En dat wil ik hier ook uitgesproken hebben. Ik heb zeer, ja, nou dat mag. Dat was wel een redelijk solo applaus, hé. Maar iemand die consequent in ze leveren en zich bezighoudt met een bepaalde doelen en bepaalde doelgroepen daar kunnen wij niet genoeg mensen van hebben. Daar zitten nadelen aan vast. Als je heel doelgericht op iets bent, dan kan je natuurlijk helemaal alleen erop fixeren dan heb je misschien onvoldoende ogen, ook voor andere dingen dan het minimumloon bij de gemeente of de Ombudsmanfunctie van de gemeente, waar mensen gehoord worden. En dan komt het

presidium toch op je pad. Halverwege deze periode, het leek wel gestuurd, werd Maarten lid van het presidium en daar heeft hij de goede balans tussen. Hoe hij de wereld zag, maar ook het met elkaar omgaan respecterend wat anderen vinden, meerdere elementen reden heeft hij op uitmuntende wijzen op weten te pakken. Ja, dan gaan we er een aantal van vakbond broeders denken. Wat gaan we nog meemaken? Dan wordt die ook het burgerlijk gezag ingepalmd dat de constructief en alles is. Maar ik kan het niets anders van maken Maarten. Maarten heel veel dank voor jouw inzet met een hart op de juiste plek, juist voor de kwetsbaren in deze samenleving. Het mogen je goed gaan, dank je wel.

#### **Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Hier naast me zit Hans van Deurzen. De laatste vertegenwoordiging van 50PLUS in deze raad, althans op dit moment. Je weet nooit wat de verre toekomst gaat brengen, Hans, zowel voor jou als voor 50PLUS. Je weet maar nooit. Raadslid sinds 2014, eerder al fractie voor en fractie assistent, ja, bij de legendarische huls korte we kennen hem nog allemaal. Wij kennen jou als een hele aimabele man. Als je met Hans overlegt, altijd belangstelling, altijd rustig, maar ook iemand die intuïtie altijd volgen en betogen, recht vanuit het hart. En dat hebben we ook welgeweten. Wat ik zo mooi aan Hans vind, is dat die al vonden 38 mensen hier dat het zwart was daar hield Hans een betoog voor wit en het omgekeerde kon ook met evenveel gemak gebeuren, wars van de waan van de dag, gewoon uitgaande van iets wat jij van dacht, dat moet hier gezegd worden en ik wil daar toch hier loven. Ik ben het niet met alles eens geweest wat jij zei Hans. Soms dacht ik wel: welke bocht gaan we hier uitvliegen of beter zeggen, welke bocht vlieg jij met name hieruit, Hans. Maar het is wel van belang dat de raadsleden zijn die ook iets vertellen wat ook mensen in deze stad voelen. Deze stad bestaat niet allemaal dezelfde soort mensen en dat is de echte volksvertegenwoordiger die afgaande wat hij of zij hoort, zijn eigen intuïtie of compassie en passie wolk. En dat hier uit draagt. Die ambitie aan het begin van deze raadsperiode in Nijmegen, zonder armoede en eenzaamheid. En dat was ook een rode draad die we vaak terug kon door een jou betogen. Naast het varen van een behoedzame koers voor de toekomst. Er zijn heel veel interessante citaat van Hans. Eén daar zou ik toch mijnbijdrage voor hem wel mee willen af te sluiten. Het is wat Cruijffiaanscitaat. Dus doe nou niet, probeer het niet te begrijpen, dan gaat het nu even niet om. Laat gewoon even qua gevoel op u komen. Citeren Hans, want wat de toekomst ook zal brengen, misschien wordt het tijd dat we afstappen van zogenaamde realistische inschatting van onze begrotingen, want de laatste jaren hebben we steeds grotere verschillen tussen realiteit en werkelijkheid gebracht. En meestal niet in positief zin. We kunnen op deze manier eigenlijk geen betrouwbare overheid zijn. De vraag is dan: kunnen we het proces van de begroting niet omdraaien. Dus uitgaan van een slecht scenario, want dan kunnen we alleen maar meevallers tegemoet zien en daar wordt naar mijn idee iedereen blij van. Als u meer wilt leren, moet u het duidingsdebat bij het koersdocument <...>, daar komt het dan. Dank je wel Hans, het mogen je goed gaan. Ik stap even dat weliswaar wordt neergezet.

#### **Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Maar de en de leuke woorden zijn bij heel veel raadsleden goed verzorgd zo ook bij Rachid El Hafi, die namens D66 raadslid is, sinds 2014. Sport, vastgoed, stedelijke ontwikkeling, grondbeleid en cultuur, Rachid wist er wel raad mee. Je ambities aan het begin van deze raadsperiode, ik weet niet of ik je eraan nog mag herinneren, waar en het voeren van een mooie gesprekken en een mooiere Dukenburg. Volgens mij is beide wel gelukt. Of zijn we nu in ieder geval op de goede weg. Op ruimtelijk vlak is die ambitie zeker waargemaakt. Je zet je de in voor de ontwikkeling van de Oost anaal havens en de Winkelsteeg en een veiliger en mooier winkelcentrum in Malvert en je hebt volgens mij zeker ook heel veel mooie gesprekken gevoerd. Een onvermoeibaar pleitbezorger van

samenwerking in de raad, op inhoud, zonder schotten tussencoalitie en oppositie en liep ook het vuur uit de sloffen om fracties op inhoud met elkaar te verbinden om voorstel nog te om voorstellen nog te verbeteren. En dan jouw humor, Rachid was iemand, daar kon je niet permitteren om het eerste woord te laten schieten of het laatste woord van het betoog, want de kwinkslag is een zweepslag over je heen komen en pas als andere begon te lachen. Had je dan in de gaten, als je niet had opgelet, tenminste van hij heeft het weer gedaan, hij heeft weer een mooie grap maakt. Eén of ander vage rapper die allang dood is geciteerd en weet ik allemaal wat je meer hebt gedaan en ook jij bent zeer actief geweest, ook op een constructief-kritische wijze, uiteraard in het presidium en vanuit je rol als gespreksronde voorzitter, we hebben ook daar kunnen genieten van je verbale kwaliteiten. Ik heb vernomen dat je binnenkort gaat verhuizen en Nijmegen gaat verlaten. Ja, er zijn keuzes in het leven. Dan kijk je omhoog en denk je oh mijn Heer waarom, maar dat kan natuurlijk gebeuren. Daar kunnen zeer goede redenen voor zijn. Het gaat je goed Rachid, dank je wel.

### **Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Ik heb er nog twee hier staan, dus dat komt echt helemaal goed, nu. Allereerst Mark Buck, namens het CDA. Raadslid sinds 2014 ook daarvoor al begonnen als fractievolger. Je zou kunnen zeggen, gezien jouw jeugdige leeftijd en of stil steeds jeugdig voorkomen, dat baartje kan dat niet helemaal verbergen, Mark, we hebben je letterlijk volwassen zien worden in de gemeenteraad en dat komt zelden voor dat iemand zijn jeugdijaren zowel in de gemeenteraad doorbreekt. Je kunt van alle leuke dingen gaan doen. Mark was volop met politiek bezig. Een goede ruimtelijke ontwikkeling van Winkelsteeg had je warme belastingbelangstelling, maar ook verkeersveiligheid. Het inzetten van data-analyse als wapen tegen criminaliteit. Daarnaast was je een warm pleit bezorger van participatie. Je ambitie aan het begin van deze raadsperiode was om meer Nijmeegse inwoners te betrekken bij de keuzes over lid van de leefomgeving. Wat je wel bijzonder karakteriseert is jou autonomie. Ook bij jou heb ik zoeken naar één woord en net als bij Joep één woord, dat is nooit helemaal dekkend, maar je autonomie siert jou. Jij was degene die niet schroomde een pleidooi, je al je raadsleden ook je eigen fractie, ervanlangs te geven, een spiegel voor te houden en aan te spreken op een gedrag op het consequent zijn in wat je doet als raadslid, waarvan je bent als raad en waarvan je niet bent. En daarvoor kan ik je ook persoonlijk alleen maar zeer dank, want het is ideaal voor een voorzitter, dat er iemand in de vergadering en als dat er meer worden nog beter, is een oproep vanaf deze kansel. Als iemand in de vergadering je zo ontlast als voorzitter, wordt alleen maar makkelijk. Als er mensen onder u denken dat ik streng en soms niet rechtvaardig ben. Dan moet u eens met hem als voorzitter te make hebben. De keren dat ik naast hem zit, omdat hij het voorzitterschap over nam hier in de raad, dacht ik zo, het gaat goed tegen aan. En daarmee noem ik één van je vele functies op, die je hebt bekleed naast alleen maar op de portefeuille die je namens je fractie in nam. Want ga maar na, vaste voorzitterschap van de gespreksrondes zorgen energietransitie. Met dunkt toch geen kleine onderwerpen, lange tijd lid van de werkgeverscommissie. Jij bent voor alle werkgevers heb ik laten uitzoeken die deze stad heeft gehad, de enige die alle griffiers ook onder zijn hoede heeft gehad en je was ook nog vicevoorzitter van de raad, ik duidde net al op en voorzitter van het presidium, ongelooflijk! Ik kan me voorstellen misschien is het op sommige plaatsen weleens besproken, in ieder geval bij mij thuis wel, hoe doet hij dat nou eigenlijk? Want die fractie is toch niet zo groot. En waarom doet hij allemaal die dingen? Ja, ik. Meer raakte me niet namens mijn vrouw over zeggen, maar. Maar het is wel bijzonder gewaardeerd in alle ernst Mark. Dat is echt heel bijzonder hoe jij je ook voor die brede taken die de raad heeft, hoe je daar de betrokkenheid hebt getoond en daar ben ik buitengewoon dankbaar voor, zijn we jou allemaal buitengewoon dankbaar voor. Dank en het gaat je goed.

### **Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Ik sluit af met het richten tot Tobias van Elferen. De enige die vandaag afscheid neemt, die drie periodes raadslid is, raadslid sinds 2010 en daarvoor ook al actief als fractievolger en sinds 2017 ook nog fractievoorzitter van zijn fractie, D66. Je had ook nog volop tijd voor een ambitieuze inhoudelijke agenda in deze periode. Bij jou is het woord ambitieus ook wel op zijn plaats, <...> over nadenken. De kansengelijkheid voor Nijmeegse inwoners op allerlei gebieden, van energie-armoede tot informatievoorziening en van onderwijs tot leefbaarheid en gezondheid en geheel in de traditie van jouw fractie, met door wrocht een zeker ook duidelijke debat notities, die enerzijds richting gaven, maar ook altijd uitnodigen voor het gesprek, voor het gesprek erover en het gesprek is een beter woord dan het debat. Ik weet hoe je daar persoonlijk in staat is. Dus dat heb ik onthouden en verder was jouw fractie mede dankzij jouw sturing bevoegen aan de slag op het onderwerp energietransitie. Je was ook een zeer actief, al een ambitieus voorzitter van de commissie Waalsprong Waalfront. Ik ben daar nooit op bezoek geweest, maar ik ben wel vaak nieuwsgierig geweest, moet ik u zeggen, want ik hoor het wel over. Ik hoorde er van alles. Ik hoor er uiteraard over als de wethouders daar waren geweest, maar ook ambtelijk en er naar verluidt loodste jij op een geheel eigen wijze. Dat kunt u dubbel opvatten wat mij betreft de leden van de commissie op onnavolgbare en vaderlijke wijze, humoristische maar ook zeer professioneel langs alle klippen van het kaders stellen die je maar kunt tegenkomen als raadslid. En ook voor gespreksrondes met moeilijke onderwerpen deden we nooit tevergeefs een beroep op jou. Het raadslidmaatschap af, voor jou ook echt een ambt, een roepen mag ik wel zeggen. Je legde daarmee ook de lat hoog voor jezelf en datzelfde wilde je ook voor andere. Jij gaf aan jou inbreng, college en raad graag wijzen lessen mee waar we ook eens voordeel mee konden doen. Desalniettemin ben je gewoon ook een vriendelijk en leuke vent. Laat dat ook gezegd zijn, dat men hier een beeld hangt van professionele <...> gang. Dat valt allemaal best wel mee, want wat je ook deed, dat weet niet iedereen, je gaf ook af en toe feedback aan wat meer onervaren collega's. Overigens daar komt Mark Buck ook wel wat van. Dat is heel, heel erg groot belang dat raadsleden zekermeer ervaren raadsleden zich ook wat bekommeren over andere in de raad. We zijn er voor elkaar, tenslotte. De bestuurlijke vernieuwingen tenslotte wil ik niet onverlet laten. Want die bestuurlijke vernieuwing die wij als raad hebben ingezet, heeft de afgelopen tijd ook altijd op jouw warme steun en enthousiasme kunnen rekenen. En daar ben ik je ook bijzonder erkentelijk voor. Tobias, alle lof voor de manier waarop jij het raadslidmaatschap het ingevuld en ook op ingezet voor onze lokale democratie. En het is me dan ook een grote eer en genoegen om u te kunnen mededelen dat het zijne Majesteit de Koning heeft behaagd om jou te benoemen tot lid in de orde van Oranje-Nassau. Geef Tobias een hartelijk applaus. Kom even naar voren. Andersom, dank je wel.<...>. Je krijgt zelfs nog een bos bloemen. Tobias. Ja, weet je, maar dat wordt nu wat lastig, maar naarmate heb ik als praktijk, dat als ik iemand onder een onderschrijving geeft. De bos bloemen geef ik dan aan de partner die erbij hoort. Ja, dat wordt een hele transitie, zo dat dat. Nee, want dat is een genoegen, wat ik niet zoveel laat ons zeggen, maar het gaat nu even wat anders. Goed.

#### **Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Oké, dit waren de 21 mensen die vandaag voor het laatste althans vooralsnog, hé, je weet niet wat de toekomst gaat brengen hier afscheid te nemen en dat gezegd zijnde ga ik het woord geven voordat ze uiteraard de gelegenheid kregen zelf nog iets te zeggen aan de nestor van de raad, de heer van Hooft, Hans, aan jou.

#### **Spreker naam 4: De heer van Hooft (Raadslid SP)**

Dat is toch wel mooi, zo een Koninklijke onderscheiding! Er zijn hier ook mensen die gaan voor een heel ridderpak. Ik noem geen namen. Ik heb vandaag een mooi gedicht willen voorlezen van Annie M. G. Schmidt, maar dat heb ik al twee keer gedaan en er zijn niet veel raadsleden die dat gedicht kennen. Maar er is er in ieder geval eentje die vandaag afscheid neemt, de heer Mark Buck, die dat gedicht al twee keer gehoord heeft en dat ook de tweede keer al zei dat deed je de vorige keer ook al, dus. Ik ga dat nu niet voor een derde keer doen. Al had je natuurlijk hier een hele speech op papier kunnen zetten en zo en ik denk ik ga dat gewoon niet doen. Ik gewoon eventjes los uit de pols een beetje wat voor me uit zitten mijmeren. Moet misschien eigenlijk ook wel kunnen. Want raadslid is eigenlijk toch wel een heel bijzonder iets. Ik bedoel, ga op straat vragen van: zou je graag raadslid willen zijn of zo? Dan staan ze niet met hoorde in de rij om hier dit huis te gaan vullen of zo, het is niet en dan zegt de meest populaire functie in de stad, terwijl het toch de allerbelangrijkste functie in de stad is en dit is het hoogste orgaan van deze stad. En op één of andere manier zitten hier 39 idealisten. Mensen die toch het idee hebben van op die manier zou het toch allemaal een stukje beter zijn, hier in Nijmegen of in de wereld. Dat is de mooie kant eigenlijk van het raadslid zijn. Je kan het ook anders zeggen: het zijn 39 stronteigenwijze mensen. Die de arrogantie hebben dat hun mening, de beste mening is van alle meningen. En dan kun je denken van: ja, het is nog niet alleen een mening, nee, gaat nog veel verder, die hun eigen mening willen opleggen aan al die 180 duizend Nijmegenaren, een soort 'de wereld scheppen, naar eigen beeld en gelijkenis. Een vorm van ja, idioot narcisme, waarvan je denkt, dat zou toch eigenlijk niet moeten kunnen. Nou, tussen dat idealisme en dat narcisme, vergaande hoge arrogantie, daar zit u allemaal ergens tussenin en gelukkig wordt u geremd door die anderen, want u kunt wel van alles gaan roepen. Maar als die andere met u de degenen gaan kruisen, dan wordt u toch wel eventjes ja, terecht gewezen als u al te hoogdravend en losbollen hier tekeer gaat. Dus u moet uw verhalen toch wel goed onderbouwen met feiten die u heel relevant vindt, die voor andere totaal irrelevant zijn. En ja, uiteindelijk komt er dan een meerderheid of een minderheid uit, ja, die een beetje in de richting van uw gedachtenkomt. En dan is de vraag altijd van: wat maakt hier nou een goed raadslid? Want dat zie je wel ook, bijvoorbeeld die partijen, die gaan dan mensen voor de volgende ronde weer selecteren en dan zeggen van: nou, ja, dat zijn wel de goede talenten, die willen we erbij hebben. Maar ja, die heeft het dan eigenlijk niet zo goed gedaan. Of zo, wanneer heb je het dan niet goed gedaan? Als je niet genoeg moties heb geschreven of als je er wel veel heb geschreven, maar is niet binnengehaald of als je niet in de krant bent gekomen, dat is ook zo een ding. Je moet altijd in de krant komen als raadslid, terwijl je hier samen uiteindelijk moet kijken van hoe kun je voor jou ideeën, zoveel mogelijk mensen voor jou ideeën krijgen. Maar dat betekent dat je die ideeën weer een beetje moet ja, aanpassen, zodat die andere ook met je meegaan. Nou ja, daar haal je geen krantenkoppen mee, maar. In de krant moet je toch laten zien dat joupartij toch wel de beste ideeën heeft en dat je daar de grote verschillen meemaakte met andere. Eigenlijk is er een vrij bizarre taak, wat je hebt als raadslid. Je zou je eens moeten afvragen: hoe zou een raad eruitzien als je niet gekozen was voor je partij, waar je reclame feitelijk voor moet maken en dus in de krant moet komen, de volgende keer herkozen wil worden. Maar stel dat er hier gewoon 39 mensenzaten die bij loting gewoon gekozen waren of gekozen, die gewoon uit de ballenbak 39

mensen die vier jaar dienen. Over vier jaar doen we weer<sup>39</sup> mensen, die ook met een bepaalde bevlogenheid hier zitten, dus je moet je even aanmelden, wel van tevoren van ik ben daar wel in geïnteresseerd. Dat zou er zou een hele andere raad zijn. Dan zou het daar niet meer omgaan om de krantenkoppen te halen. Als er eens een keertje in de krant staat dat je niet gelijk schriftelijke vragen gaat stellen, want lekker interessant, want dan gaat de journalist morgen ook weer over mij nog een keer een stukje schrijven, zodat je kan zien dat ik heel erg betrokken bent bij de stad. Dan zou je misschien wel veel meer naar bewoners toe gaan om met mensen te praten van hoe gaan we dit samen oplossen? En zo. Dat doen de raadsleden ook. Maar dat komt hier niet in de krant. Dus ja, dat wordt intern vaak wel gewaardeerd, maar van buiten zien mensen dat dan weer allemaal niet. Dus ja, het is wel een bijzonder gezelschap wat hier zit. Dan gaan de mensen weg en die hadden graag of de zijn blij dat ze weggaan, want die hebben zoiets van nou, ik heb me vier of acht jaar wel erop zitten en ik vind het wel helemaal mooi geweest. Ik ga gewoon echt leuke dingen doen. Tijd met mijn familie, mijn gezinnen, mijn kinderen, mijn ouders, mijn vrienden besteden en eigenlijk is dat het ook het mooiste wat er is. Hé, gewoon mensen van wie je houdt, daar je tijd en aandacht aan besteden want al die vergaderingen hier, ja, is dat nou waar je echt vrolijk van wordt? Dat je echt denkt wow raadsvergadering dat is leuk! We gaan het gezellig eens de hele avond al andermans verhalen aanhoren en dan ga ik ook af en toe nog een keer interrumpen. Nee, dat is toch, ja, eigenlijk is leuk is het eigenlijk niet. En toch proberen wel een beetje lol in te krijgen door er dan een beetje een mooi debat van te maken of zo en dat je dan eind van de avond dat van nou heb ik toch wel goed gezegd of nou, dat was wel een scherpe interruptie. Hé, nou dan, ja, dat is dan een beetje zo je hoogtepunt van een avond. Dan kan me voorstellen dat er leukere dingen in het leven zijn. Dus die mensen die nou vrijwillig weggaan. Dat zijn eigenlijk wel die hebben het eigenlijk wel goed geschoten, want ik gaan alleen maar leukere dingen doen. Die mensen die niet vrijwillig weg gaan. Ja, die zijn of door hun partij niet goed genoeg gevonden, want je bent te weinig in de krant gekomen, te weinig motie geschreven. Er is altijd dat ik denk van ja en is, maar weer de vraag of die volgende lichting het dan zo veel beter doet. Nou, mijn ervaring zegt dat het raden worden, niet beter en worden niet slechter. Het is, ik moet wel zeggen, de sfeer is in de loop van de tijd wel beter geworden. Vroeger was het volgens mij niet altijd leuk, ook in de raad en het is tegenwoordig volgens mij de menselijke verhoudingen hierin deze raad zijn er goed. Iedereen kan volgens mij redelijk met iedereen omgaan en dat is niet onbelangrijk, denk ik. Dan hebben we nog tot slot de mensen die graag gekozen hadden willen worden, dat net niet zijn. Dan denk ik van: ja, de kiezer heeft altijd gelijk, dus daar moet je het dan maar gewoon mee doen, niet zeuren. En dan heb je nog de mensen die nou dus ja, net op de wip zitten. Maar ja, daar gaat straks wel vast iemand wethouder worden, of iemand wordt ziek of zwanger of anderszins en dan kun je er toch weer kun je toch je weer raadslid worden, hé? Want dan zit je eigenlijk te wachten op de kans van ik kan weer het echte grote werk doen, om over vier jaar te concluderen: ik vind het eigenlijk ook al weer welletjes geweest, ik ga toch echt leukere dingen doen. Kortom. Ja, het is allemaal politiek hier, maar politiek is niet alles, zou ik zeggen. Voor al die mensen die afscheid nemen, ga vooral heel veel leuke dingen doen. Ga vooral heel veel van je omgeving genieten. Al die tijd die je omgeving te kort hebt gedaan, hoog tijd om dat gewoon in te halen, het allemaal goed te maken. Lief te zijn voor je partner, voor je kinderen, voor je ouders, familievrienden leuke dingen gaan doen en daar komt hier een nieuwe lichting raadsleden en die gaan het niet heel veel beter doen dan degenen die weggaan en die gaat het ook niet heel veel slechter doen. Die gaan allemaal weer hun stinkende best doen op hun manier de stad mooier te maken. Ik wens jullie veel geluk, veel liefde, want dat is het allerbelangrijkste in het leven en wat wij hier doen klinkt wel als lekkerbelangrijkpunt.nl en dat is het ook wel. Maar uiteindelijk gaat het erom of je echt gelukkig wordt en ik weet niet of je van raadslid zijn, echt gelukkig

wordt. Volgens mij word je echt gelukkig van de mensen die om je heen zijn. Daar zou ik dan ook vooral heel veel tijd aan gaan besteden. Het gaat jullie allemaal goed.

#### **Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Ja, ik dacht even, we krijgen nog een afscheidstoespraak, maar dat is dan toch niet zo. Dat is mij. Blijf rustig, blijf rustig, blijf rustig. Een aantal van de 21 raadsleden die afscheid nemen, wensen ook nog graag even wat tot ons te spreken. En we hebben een mooie volgorde gemaakt. Dus schrik niet als u ergens staat. Tobias van Elferen, mag ik die allereerst uitnodigen, u mag van die plaatsen of hier spreken. Dat is aan u.

#### **Spreker naam 5: De heer van Elferen (Raadslid D66)**

Edelachtbare voorzitters, edelachtbare collega's, edelachtbare leden van het college van burgemeester en wethouders, waarde fractievolgers, dierbare griffiers en bodes en geachte genodigden. Daar is het dan, het afscheid dat ik jaren heb weten uit te stellen. Het afscheidswoord dat ik in mijn hoofd al maanden naartoe leven. Elke week wist ik iets beters te zeggen. Elke dag had ik een scherper moraaltje voor jullie, een anekdote over George van der Woude, Rutger Zwart, Mark Buck, Rob Jetten, Kristie Lamers, Giselle Schellekens, ik wist van week tot week preciezer wat ik wilde zeggen. Ik wilde jullie vertellen over hoe bijzonder Jorien voor mij is en dat zij met Koos, Cato en Fien het mogelijk heeft gemaakt dat ik dit allemaal kon doen. Maar. Toen ik bepaalde wat ik echt wilde zeggen over viel me alleen maar het totale emotionele gevoel van een afscheid. Ik heb niet langer testuren, te vinden of op te voeden. Ik heb geen baatmeer bij pronken met wat ik bereikt hebt voor de stad of met het bijsturen van deze fantastische gemeenteraad. Ik neem u dus kort mee in wat laatste woorden, niet bedoeld als magnum opus of zwanenzang maar gewoon als per definitie incomplete getuigenis van een voor mij wonderbaarlijke reis. Toen ik mijn drieëntwintigste werd gevraagd een fractievolger te worden, vond ik dat een prachtig avontuur. Ik had niet te veel studiepunten, mijn derde of vierde relatie was net uit en ik had al jaren over alles een mening. Bovendien zat D66 in mijn bloed, dus ik begon vol goede moed aan het avontuur met de vuistdikke blauwe ordners, die tweewekelijks naar je thuisadres werd verzonden. U hoort het goed! Alle stukken, voor alle rondes van de cyclus vielen dan op je deurmat. Sinds deze raad met iPad werkt, door de motie van Jette uit 2014 is herstel van de oerbossen in Polen vermoedelijk pas ingezet. De politiek bleek veel mooier dan gedacht. Gemeentepolitiek is sneller, nabijer en vloeiender dan welke andere politiek ook. Het is een politiek zoals het bedoeld is. Je blijft praten met bewoners, je gaat op de fiets naar ruimtelijke ontwikkelingen en s' avonds doe je een pak aan en een das, om. Omdat je zo aan de inwoners van je stad laat zien hoe serieus rol opvat. Al heb ik van dat laatste Rachid nooit kunnen overtuigen. Eén van mijn warme herinneringen waren de gesprekken met een bewoonster van de Wezenlaan. De oplettende luisteraar heeft al een idee wie ik zou kunnen bedoelen, totdat we in 2010 direct in de coalitiekwamen. Bestond het eerste vak dat ik moest leren eruit om aan bezorgde inwoners uit te leggen waarom wij de college panden waar ik vaak wel een goed idee vonden. En dat deed ik. Keer op keer kom ik op de fiets om het grote plankartaal uit dat blauwe boek in gesprek te gaan met de voornoemde mevrouw en ze was het nooit, echt nooit met mij eens. Maar op haar verzoek bleef ik terugkomen. Ze had vragen over het verkeer, want het verkeerskundig adviesbureau Goudappel-Coffeng zat er volgens haar meestal naast en ze had vragen over de Albert Heijn die zou gaan verplaatsen. En terwijl mijn studiepunten bepaald geen gelijke tred hield met het aantal gesprekjes met de bewuste inwoonster, begon ik te snappen waartoe een politicus op aarde is, niet alleen dingen vinden, maar ook keer op keer blijven uitleggen waarom je iets vindt. Ik begon er steeds meer van te genieten, niet bepaald dat het oneens zijn met iemand, maar het opgetogen gevoel dat er iets uit te leggen valt en dat er na die uitleg soms begrip is. Dat door ziele ben ik overigens

in mijn debat stel nooit verloren, tot vermoeidheid van mijn toenmalige fractie. Ondertussen denderd het leven buiten dit huis voor mij door. Het is misschien goed om even te vertellen dat we onszelf en onze partners in de periode 2010-2016 hadden wijsgemaakt dat het echte politieke zaken doen, na afloop van de vergaderingenplaats vond. Café Toet werd daar de goed geëigende locatie voor en de politieke bontjes van na vier uur s 'nachts, waren die tijd hoog in getal, maar verder niet erg betrouwbaar voor de woensdag erna, natuurlijk. Het hoogtepunt daarin was deformatie van 2014, toen meerdere directbetrokkenen dagelijks na afloop even kwamen leeglopen over de voortgang van de onderhandelingen in datzelfde Café Toet. Het was eenzelfde rustige tijd en een opgewekte tijd, maar de afgelopen jaren is me wel gebleken dat een andere opvatting over politieke effectiviteit ook kan worden. De fractie van D66 werd gemiddeld iets ouder en naast ons politieke werk en onze profane bezigheden kregen onze fractie maar liefst 11 kinderen, werd er getrouwd en lief en leed gedeeld. Politiek verandert er niet, maar als politicus werd ik wel rustiger. Dan was ik vaker bezig met waarom ik deed wat ik deed. Ik was eerder zeker al een fervent voorvechter van democratie, onderwijs en duurzaamheid, maar ik merk dat ik meer met het systeem bezig wilde zijn. Dat we met de hele fractie in de corona jaren konden werken aan de notities over kansengelijkheid, heeft me enorm veel voldoening gegeven. Want hoe kunnen we spreken van vrijheid als niet iedereen vrij is om te worden wie zij/hij, kan zijn? Inhoudelijk, maar zeker ook qua gevoel van samenwerking met ons sociaalliberale team was het voor mij echt een hoogtepunt. Het ander hoogtepunt van deze vier jaar was natuurlijk voor mij samenwerking met de commissie Grex Waalsprong Waalfront. We hebben met elkaar al afscheid genomen, maar ik wil hier nogmaals benadrukken hoe geweldig het was om in gezamenlijkheid en de deskundigheid een goede besluitvorming te hebben kunnen bouwen. Sjors onze commissiegriffier kijk ik of hem aan kan kijken. Hij is net vertrokken als ik het over hem wil hebben. Zo gaan die dingen. Nou, dan kan ik aardige dingen zeggen, dat scheelt. Sjors, onze commissie griffier was daarin van ongekend belang. Of het nu werkbezoeken betrof, waar hij de meest kleurrijk sprekers voor wist te strikken of het de wekelijkse inmiddels op zondagochtend waar waarin hij de volledige tekst in de onderwerpregel had gepropt. Sjors, je hebt onze commissie kleur, inhoud en smoel gegeven en daar wil ik je heel hartelijk voor bedanken. Ik zal zo nog een keer doen als die terug is. En dat brengt me bij de laatste woorden als raadslid in de gemeente Nijmegen. Velen van jullie weten dat ik hoop op nog rol te spelen in het huis, maar het is hoe je het ook wendt of keert, een afscheid van een rol die onderdeel van mijzelf is geworden, die rol als raadslid. Ik wil nog drie dingen tegen jullie zeggen: pas alsjeblieft goed op onze gemeenteraad. Het aanzien van de politiek neemt af, de bedreigingen en beledigingen naar ambtsdragers nemen toe en kanten drijven op klik baite. Toch hebben jullie allemaal, edelachtbare collega's de keuze gemaakt om liefde, werk, kinderen, dieren en hobby's naast de grote verantwoordelijkheid van het raadslidmaatschap te zetten. Ik heb ontslag voor iedereen die die keuze maakt. Voor altijd. Deze raad wordt vaak een politieke gemeenteraad genoemd. Wat dat betekent dat weet niemand precies, in die zin dat je moeilijk verschillende soorten melk kunt onderscheiden op hen witheid. Maar als er met politiek bedoeld wordt, dat we het dat we het enorm scherp oneens kunnen zijn, zonder daarbij aan elkaars integriteit te hoeven twijfelen, als er bedoeld wordt dat we samen kunnen botsen en kunnen drinken, als bedoeld wordt dat we een extreem professionele, hulpvaardig en keihard werken en de griffie hebben, als er bedoeld wordt dat spookraadsleden hier eigenlijk niet bestaan, als er bedoeld wordt dat ondanks onderlinge scherpte, geen ellenlange stoeps rondom de termbestuurscultuur ontstaan. Nou ja, dan ben ik gewoon apetrots op onze gemeenteraad. Draag het uit en vertel het voort, want hier staat een echt politiek gremium dat mag iedereen in Nijmegen weten. Ten tweede is er natuurlijk het typische Nijmeegse wordt nuilen. Dat een woord typisch Nijmeegs is, is natuurlijk charmant, maar ik heb helemaal niks met nuilers. Onze stad wordt voor mij juist gekenmerkt door bijvoorbeeld volhardende vierdaagse lopers, door een ideologisch en

progressieve windmolenbouwers en door vele mensen die nauw betrokken zijn bij het vormgeven van onze stad. Ik heb ze mogen ontmoeten vanuit de politiek bij de raad voor deze beschouwing religie, in het verenigingsleven, in de kerk, Nijmegen is eigenlijk vaak totaal niet de stad van nuilers. En ik ben ook niet van plande egards te geven van iets typisch Nijmegen. Als je alleen passief kunt klagen zonder iets bij te dragen, dan verspil je op enig moment je krediet. Niemand hoeft met alles blij te zijn en optimisme is geen deugd an sich, maar aan de zijlijn staan piepen is dat zeker ook niet. En mijn allerlaatste woorden zijn voor mijn fractie, die mocht opereren in het prachtige schemergebied tussen collegialiteit en vriendschap. Fractievoolgers Wimer en Annemarie, jullie zijn stuk voor stuk helden, maar teveel om nu allemaal te gaan bespreken. Pieter, dank je wel voor je humor, jouw ontnuchterende eerlijkheid en je gouden gevoel voor taal. Marijke, even kijken, bril niet op, dank je wel voor je krachtige spiegel, je open blik op jezelf en je omgeving en je onvervalste tong en chique Vlaamse humor. Toon, dank voor je kennis over de mensen die het slechtst hebben in onze stad, je kon tronies en je onuitputtelijke trouwheid. Suzanne. Dank voor je flamboyance je ontzettende gevoel voor sfeer en je vermogen mij het gevoel te geven dat ik alles wat meer zo dierbaar is en goede handen achter laat. En tot slot Rachid. Je bent mijnallergrootste politiek leermeester, waar mijn mooie praatjes schril afsteken bij onverstaanbare mengsel van honderd woorden per minuut, met Willems kwartier makkelijk Marokkaans accent, leerde jij me waar politiek omdraait. Ga erheen, praat met mensen, werk keihard en voel je je voor niks te goed, dank je wel man. Voorzitter, dank u wel, het was heel bijzonder. Ik zal het nooit vergeten.

**Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Dank u wel, dan geef ik het woord aan de heer Mark Buck.

**Spreker naam 6: De heer Buck (Raadslid CDA)**

Ik heb er echt voorgenomen voorzitter, dit is geen, dat is wel een statement. Ik heb acht jaar lang op deze stoel mogen zitten en u op deze manier mogen toekijken en zou het raar vinden om het vandaar te eindigen. Dus ik wil het graag hier doen. Dank dat ik nog één keer de gelegenheid krijg om het woord te voeren in onze prachtige raad. En na jaren vellenoppositie, 12 jaar lang altijd dat mest tussen de tanden, nooit eens een positief woord. Er zijn verschillende raadsleden met toegekomen die hebben gezegd: mag het één keer positief? Mag het een keer constructief? Kun je nog één keer eens benadrukken dat we samen meer kunnen, in plaats van altijd dat het individualistische verhaal van jou. Ik vind dat wel ingewikkeld, maar ik heb een poging gewaagden die poging waag ik door middel van een ode, een ode aan de mooiste stad van het land. Mijn lieve voormalige collega Giselle Schellekens nam ooit afscheid met de woorden Nijmegen, ik ben verliefd op je. Dat is niet helemaal het idiom dacht dat ik dagelijks bezig, maar ze heeft wel gelijk. Als in één stad, Karel de Grote, Petrus Canisius, Titus Brandsma, Nina Simone en Godfried Boumans zich thuis voelen, dan weet je dat dat een heel bijzondere stad. Een stad waar ik me ontzettend thuis heb gevoeld sinds de dag dat ik hier kwam wonen. Sinds de dag dat ik op de Java straat uit een zolderkamertje kijken, die bomen zag en dacht: dit is een stad waar ik mag wonen. Mijn stad. Een ode ook aan het raadswerk. Van de velden, waar altijd inhoudelijke debatten tot het saaiere en onzichtbare politieke handwerk, in de gang van het stadhuis of zelfs de heer van Elferen zei het al: in de kroeg. Een ode ook aan de wil van onze gemeenteraad om zich steeds laten inspireren, binnen en buiten de stad. Nooit zal ik een legendarisch werkbezoek aan Groningen vergeten, waar we veel wonnen, maar ook veel verloren. Voormalig collega van der Geest raakte veel illusies over de politiek kwijt, maar uitgerekend hij is inmiddels al vier jaar wethouder. En huidige collega van Elferen verloor één van zijn duurste en mooiste jasjes. Doe dat niet met dit jasje, zou ik willen aanraden zolang die onderscheiding erop zit. Het is ook een ode aan de onvoorstelbaar

goede ondersteuning van onze raad. Bodes, catering, beveiliging stuk voor stuk mensen die geruisloos maar bevlogen en onschatbare werk doen. Voor de beveiliging heb ik overigens alleen maar meer respect gekregen sinds ik een staker van de publieke tribune heb zien komen. Dat zijn beelden, voorzitter, die staan voor de rest van je leven op je netvlies gegrift. En uiteraard is er ook een ode aan onze griffie, dat de zeven mensen dagelijks bereid zijn om 39 raadsleden met alle moeilijke vragen en hun interessante karakters te ondersteunen, wat de vraag ook is en hoe het karakter ook is, is echt een wonder. En door een speling van het lot, de voorzitter zei het al, heb ik werkgever mogen zijn van alle raadsgriffiers, die Nijmegen tot nu toe voortbracht. Ik mocht spreken op het afscheid van Tine Mientjes die mij toevertrouwde dat ze het leuk vond dat haar laatste werkgever ook haar kleinzoon, had kunnen zijn. Ik maakte de bijzondere binnenkomst en het gedenkwaardige afscheid van Miranda Heffels mee en mocht na interim periode van Sofie Bruins, Jan Roos en Yvonne van Delft een bescheiden bijdrage leveren aan het aanstellen van onze huidige griffier. In de afgelopen jaren heb ik weleens besluiten die ik in deze raad genomen heb betwijfeld, maar ik zal nooit een raadsbesluit met zoveel overtuiging hebben genomen en deze gemeenteraad heeft van jouw aanstelling, Sandra, geen dag spijt. Ik dank je daarvan harte voor. En die ode geldt dus ook voor alle griffie medewerkers, waarvan ik het niet kan laten Renée Waumans in het bijzonder te noemen. De afgelopen acht jaar zaten Renée en ik praktisch iedere woensdag naast elkaar. Dat we naast elkaar zijn blijven zitten, is volledig Renée's verdiensten, kan ik u zeggen. En overigens ook die van mensen die de zorg en de energietransitie debatten gedaan hebben. En in mijn laatste woorden in deze raad, mag ik wel verklappen meneer Selman ik heb van iedere seconde genoten. En vergeef me dat ik ook in deze orde partijpolitiek bedrijf. Ik ben het CDA ongelofelijk dankbaar voor de kansen die het mij geboden heeft, maar bovenal voor de geweldige mensen met wie ik heb mogen werken. In de twee vrouwen die mij als raadslid terzijde gestaan wil ik alle CDA, raadsleden en fractievolgers en fractiemedewerkers van de afgelopen jaren dank. Zonder Judith Wouting had ik mijn eerste periode als raadslid niet vervolmaakt. Haar eerlijkheid, integriteit en vertrouwen zijn een blijvend geschenk. En dat naast mij nu een CDA-fractievoorzitter zit, voor wie ik weet dat ze het veel beter zou doen dan ik ooit gekund heb, gewoon omdat ze is wie ze is, vind ik heel bijzonder. Marjolein, bedankt. Ook breng ik graag een ode aan de politieke kameraadschap. Ik noem maar één voorbeeld. Ik kan nog duizenden noemen. Vijf jaar lang. Naast de synagoge mogen wonen en ik ken de mijn burens en ik ken de waar ik vandaan kwam in Kerkrade en initiatief tot stolpersteine heet en zoals het vaak gaat, in de raad, je hebt een goed idee, maar de realiteit komt tussendoor en van zo een idee komt dan niks. En net toen ik dacht ik gaat dit eens even realiseren, vernam ik via-via dat Paul Eigenhuijsen net een initiatiefvoorstel over had geschreven. Ik belde hem op om uit te leggen in welke ingewikkelde situatie ik zat. En Paul zei: dan sluit je toch gewoon bij ons initiatief aan, wordt het alleen maar mooi van. Wie zegt dat je in de politiek geen vrienden maakt, weet niet waar hij over spreekt. Een ode dus, voorzitter, aan het prachtige werk dat we mogen doen voor onze schitterende stad, aan onze opvolgers zeg ik: wees blij dat je dit ambt mag vervullen en wees blij dat het ooit ophoudt. Je bent een schakel in de eeuwigdurende ketting van ons stadsbestuur en die schakels hebben elkaar nodig, zoek elkaar op als raad. De democratie verdient het. Godfried Bouwmans die ik zo eer die ik eerder al noemde, kwam toen die oud was naar Nijmegen en schreef een prachtig verhaal in het schitterende Nijmegen in de spiegel en zijn laatste woorden uit dat verhaal wil ik graag citeren. Hij zegt water allemaal verdwenen is. Zijn hospita is overleden. De Bonte Os bestaat niet meer. En dat soort gelegenheden, maar hij schrijft dan: Nijmegen is hetzelfde gebleven, de klokken beieren nog steeds over de daken. Hoog in de lucht speelt het carillon van de Sint Steven en dezelfde Waal stroomt tussen dezelfde oevers van dezelfde stad. En ergens aan een dakraam steekt nu een student zijn hoofd naar buiten en kijkt om zich heen. Hij hoort de klokken en hij ziet de jonge bomen langs de oude rivier en het

denkt mijn Nijmegen, beste kerel, je hebt gelijk. Bij de raadsleden dit is uw Nijmegen, blijft verliefd, blijft de stad beminnen, blijf u inzetten voor uw raad. Er is zelden rust, maar het is meer dan de moeite waard. Dank u wel.

**Spreeker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan de heer Hans van Deurzen.

**Spreeker naam 7: De heer van Deurzen (Raadslid 50PLUS)**

Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, de kiezer heeft gesproken. Daarom wil ik allereerst de felicitaties uit spreken aan alle partijen die inspanning van de laatste jaren hebben kunnen bezegelen met een uitbreiding van raadszetels. Sommige met een verdubbeling van zetels en zelfs nog meer dan dat. Dit is toch de bekroning van hun werk van de afgelopen jaren, dat door de kiezer is gehonoreerd, fantastisch. Gefeliciteerd. Ik spreek wel de wens uit dat de kiezer niet wordt teleurgesteld in die winnende partijen met resultaat van de komende jaren. Want bij de coalitieonderhandelingen wil het nog weleens gebeuren dat er veel concessies worden gedaan en afgeweken wordt van de kernwaarden waar een partij voor staat. En waar de kiezer uiteindelijk voor gekozen heeft. Het moet niet zo zijn dat men tegen elke prijs deel wil nemen aan een coalitie en dat er te veel water in de wijn wordt gedaan. Dat zou teleurstellend zijn, waardoor het vertrouwen in de politiek nog verder afneemt. Ik wens die partijen daarom ook heel veel wijsheid toe. Maar waar winners zijn, zijn ook verliezers. En het is toch wrang als je erg je best hebt gedaan de afgelopen jaren, dat dit niet die extra raadszetel heeft opgeleverd levert waar je op het ophad gehoopt. Jammer, maar zo werkt de democratie. Maar houd moed. Want met een positieve insteek gloort er toch licht aan de horizon, want over vier jaar krijgen ook zij een nieuwe kans. Voorzitter en nu heb ik een probleem. En het wordt daarom ook tijd dat ik afscheid neemt van deze raad, want wat gebeurde er? Ik ging ervan uit dat we om halfacht zouden gaan vergaderen. Ik werd om zeven uur uit mijn fractiekamer geplukt door Julia, van de griffie van Hans het is al begonnen. Terwijl ik nog bezig was met de tekst. <...>. Ja en dit is het, eerste dit was het. Dit had ik echt op papier staan. Dus dan moet ik improviseren, waar ik helemaal niet zo goed in ben. Maar ik wil dan toch maar afsluiten met, want dat had natuurlijk ook in mijn betoog willen zeggen, maar toch wel op een hele andere manier, toch echt wel iets meer dan dit. Ik wilde in ieder geval dan even uit mijn mouw schudden, een woord van dank uitspreken, allereerst aan alle raadsleden die ik de afgelopen 20 jaar heb mogen meemaken. 20 jaar ben ik al in deze raad op de een of andere manier actief geweest, als een instantie, natuurlijk als fractievoerder en de laatste acht jaar als raadslid. Een woord van dank aan al deze raadsleden. Ik heb altijd het gevoel gehad hier en daar een uitzondering, soms even een uitschieter, dat iedereen met echt met respect met elkaar is omgegaan. We waren er natuurlijk lang niet altijd met elkaar eens, maar toch was iedereen respectvol ten aanzien van degene die ja, heel een andere mening erop nahield. Ik heb zelf de burgemeester heeft het straks zelfgezegd, de voorzitter van de raad moet ik in dit geval zeggen, maar mag ook burgemeesters zijn, natuurlijk. Ja, ik, ik had soms in hele uitgesproken andere mening en die heb ik ook heel duidelijk uitgesproken, zoals u misschien nog wel zult herinneren. Dus. Collega's jammer dat jullie dat ik afscheid moet nemen van jullie, maar van de andere kant. Ja misschien ook welja, blijkt hieruit wel dat het tijd wordt dat ik afscheid neem, omdat ik niet in de gaten had dat ik om zeven uur de vergadering begon. Dus. Misschien is dat dan een signaal aan de wand om te zeggen, nou Hans, het is mooi geweest, hé. Dus dank je wel alle collega's voor de mooie periodes die ik heb mogen meemaken. Dan natuurlijk ook de griffie. De griffier, er werd ook al gezegd, altijd bereid om dingen te doen, altijd klaarstaan, ze kwamen zelfs weleens naar me toe, Hans als je ons hulp nodig hebt, dan vraag erom. Ik heb er helaas veel te weinig gebruik van gemaakt, echt veel te weinig gebruik van gemaakt. En misschien was dat wel een fantastische ontlasting van de griffier, want ja. Met al die. Je weet

maar nooit, hé. Goed. Voorzitter, dan, ik heb zo even wat opgeschreven natuurlijk. In al die improvisatie. Dan wil ik uiteraard ook de facilitaire diensten bedanken, want let wel, alle vergaderingen die hebben plaatsgevonden, die werden altijd voorbereid, zodat alle zaken die daar nodig waren, de microfoons niet weleens niet werkte, maar toch later aan het werk gezet, zal ik maar zeggen, de bodes die daarvoor inspannen om dat allemaal te regelen. Dan de diverse commissies niet te vergeten. Er zijn heel wat de commissies geweest die echt nodig waren, ook de afgelopen jaren en die heel veel positieve dingen hebben ingebracht en ook advies hebben gegeven aan ons als raad. Als ruggensteuntje om daar een besluiten over te nemen. Dan ook niet te vergeten natuurlijk de beveiliging, wat ook al gezegd, beveiliging die toch altijd zorg heeft gedragen dat alles ordeondertelijk verliep en soms even in moest grijpen, zoals straks al gezegd werd. Ook dank aan de beveiliging aan, maar ook de mensen die altijd hebben gezorgd voor een schone, schoonstadhuis. Als je naar een toilet kan gaan, niet zoals bij sommige restaurants, wat ik weleens mee hebt gemaakt, waar je liever niet naar het naar de toiletgang maar hier wil dat altijd netjes verzorgd. Dus ook die mensen wil ik uit van de vanaf deze plaats bedanken, hiervoor. En dan toch ook wil ik de burgemeester noemen. De burgemeester is vaker bij ons in de fractie ter sprake geweest. Dat zal, ik neem aan dat dat niet alleen bij onze fractie is geweest. Maar. De uiteindelijke conclusie was altijd altijd dat u nog wel een paar jaar mocht blijven. Dus hoewel uw ambities veel hoger liggen dat is eigenlijk wat ik ook nogal tot slot hierbij willen uitspreken en daar wil ik het hierbij willen laten. Dank je wel.

#### **Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Dank u wel. Ik ben zeer benieuwd naar het niet geïmproviseerde deel wat daar in gezegd zou zijn. Goed. Cilia Daemen, graag.

#### **Spreker naam 8: Mevrouw Daemen (Raadslid GroenLinks)**

Dank voor het woord. Mag ik dan een laatste keerzeggen vanavond. Wat een bijzondere avond, het sluitstuk van jarenlange betrokkenheid bij de fractie van GroenLinks Nijmegen in de deze eervolle rol als één van de 39 gekozen Nijmegenaren. Al in 2008 startte ik als fractievolger en toen leerde ik wat politiek kan zijn. Hoe je politiek kan bedrijven van onder andere Wout van Eijk, Hennie Jorda en toen Noel Vergunst. In de jaren vanaf 2014 dat ik echt gekozen werd als gemeenteraadslid, koos ik ervoor om zoveel mogelijk met inwoners en organisaties in gesprek te gaan. En ik heb er heel veel plezier aan gehad om twee volle periodes lang me te concentreren op de sectoren cultuur en zorg en welzijn en hen te mogen volgen in onze stad, keuzes te maken en vanuit hen te horen wat er nodig is. Dank dus aan jullie allemaal, als collega's, de raadsleden, het college en de burgemeester. Ik heb altijd geprobeerd om zoveel mogelijk raadsbreed samen te werken en dat leverde heel wisselende samenstellingen op vooronderwerpen waar soms toch nog hard voor geleurd moest worden om het voor elkaar te krijgen. Zoals bijvoorbeeld de buurtteams, memorabel debat met mevrouw Molenaar, die daar versholten zit. En museum het Valkhof of waar we een spannende, verrassende erfgoed coalitie voor hebben gecreëerd om dat voor elkaar te krijgen. Naast al die inhoudelijke onderwerpen waar ik mijn betrokkenheid bij de stad-in kwijt kon, heb ik mijn tijd, inderdaad graag besteed aan het instituut gemeenteraad als geheel en de zaken die daar allemaal bij horen en betrekken van jongeren was voor mij vanaf het begin een van de dingen die ik heel belangrijk vond. Daarom heb ik al die schoolbezoeken inderdaad en gasten van de raad, altijd heel graag gedaan. Voor mij vooral ook om jongeren duidelijk te maken waar die lokale overheid dan hun leven raakt en hun werk toekomst kan

raken, in de hoop dat ze natuurlijk daar iets meegaan doen. Of echt gebruik gaan maken van hun stemrecht, want er zijn er toch ook al veel die voor hun achttiende bedacht hebben dat ze dat nooit gaan doen. Daarnaast heb ik geprobeerd om aandacht te vragen voor democratische vernieuwing en het themaparticipatie hier met veel collega's een plek proberen te geven en dat hebben we vooral natuurlijk voor coronakunnen doen door ook echt met samen aan de slag een aantal nieuwe dingen te proberen. En ik hoop vooral dat de volgende raad het ook gaat voortzetten, dat daar mooie dingen uitkomen, omdat het onze verantwoordelijkheid naar de inwoners is om die participatie zo goed mogelijk te doen en ik denk dat de groep woordvoerders rondom de omgevingswet kan voortbouwen op alle mooie discussies die we daarover met elkaar hebben gehad, maar ook bijvoorbeeld met de wijkraden. Dus ik zou zeggen: zet hem op, met dat onderwerp. En vanuit het presidium was het inderdaad hartstikke mooi om met die kleine club de raad vanuit een andere invalshoek te bekijken. En op procesniveau met elkaar achter de schermen de boel soepel te laten verlopen. Daarvoor wil ik ook de griffie enorm bedanken. Jullie hebben al die ondersteuning geboden. En ook alle zaken daaromheen dat jullie altijd het harde werken hadden, maar daarnaast de mogelijkheid dat wij binnen komen wandelen op ieder moment van de week en even gewoon een praatje konden maken over hoe het de voorstond zowel politiek als privé en daarnaast natuurlijk, dus dank aan alle de bodes, de catering en de beveiliging. Voor mij ook een kerst op de taart, het moment dat ik de raadsvergadering mocht voorzitten, het was inderdaad zo dat ik net terug was van mijnzwangerschapsverlof en nog net even in juli een vergaderd de cyclus mocht meepakken. En dat toen de ene vergadering inde carrière van de burgemeester, die hij helemaal heeft moeten missen, toen ook de plaatsvervangend voorzitter geveld was en ik meteen aan de bak, mocht. En volgens mij ging het ging het goed. Ik heb geen klachten gehoord, dus dat is hartstikke fijn. En als laatste wil ik graag alle GroenLinks collega's bedanken. Het was natuurlijk een heerlijk team en met zijn elfen heel erg bijzonder, ook niet altijd fijn om persé zo grootte zijn. Maar hartstikke mooi om met jullie samen alle inhoudelijke sparmomenten te hebben en ook tegelijk de zaken buiten de politiek met elkaar te delen. Dat heb ik enorm fijn gevonden en het was voor mij een weloverwogen keuze om mij niet meer verkiesbaar te stellen, maar ik ga heat alsnog enorm missen en ik hoop jullie allemaal gaan weer te zien. Dank jullie wel.

#### **Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Dank u wel, mevrouw Deamen best Cilia. Dan geef ik het woord aan Maarten Sweep.

#### **Spreker naam 9: De heer Sweep (Raadslid SP)**

Bent u het niet? Hij is afgeschreven. Is de eerste keer dat ik hier sta in de acht jaar. En misschien ga ik het hier wel zo leuk vinden dat ik dan weer spijt hebt dat ik gestopt ben. Maar dan heb ik pech gehad, want het lijkt onomkeerbaar dus. Ik heb hier zitten tellen hoeveel mensen er weggingen en toen heb ik zitten denken als we nou allemaal tien minuten over doen, dan wordt het een lange avond. Niks ten nadele van degene die reeds gesproken hebben, maar. Dat idee had ik. Dus ik hou het kort en dat is geen loze belofte, dat is echt. Ik weet dat iedereen denkt: dat kennen we niet van hem. Ik mocht graag altijd beginnen met ik hou het kort, maar ik hou het nou echt kort. Beste mensen. Toen ik acht jaar geleden begon met het raadslidmaatschap, was ik trots, blij en dankbaar dat ik deze eervolle taak mocht gaan vervullen. En dat meen ik uit de grond van mijn hart. Eervol omdat de van de 180 duizend inwoners van onze mooie stad er maar 39 raadsleden kunnen zijn. Nu ik acht jaar daarna ga stoppen, ben ik blij en dankbaar dat ik ermee kan stoppen. Blij en dankbaar, omdat ik het werk gewoon zat was, maar ook omdat ik een aantal zaken, mij toch wel tegengevallen zijn in de afgelopen, acht jaar. Ik heb lang zitten twijfelen. Dan was de speech veel langer geworden. Maar troost je, dat gebeurt dus niet. Ik heb lang

zitten twijfelen om dieper in te gaan op de laatste acht jaar, maar wat ik in die acht jaar niet heb kunnen winnen, zal me in de laatste vijf minuten ook niet meer gaan lukken. Toch zijn er een tweetal zaken die ik wel ga benoemen en het is niet positief, dit is zelfs kritisch. Wel constructief. Maar toch kritisch. Ten eerste de samenwerking met andere fracties en de leden van die fracties. Ik had verwacht dat natuurlijk rond de verkiezingen ieder iedere partij het beste voor de dag wilt komen. Logisch. En binnen die partij dus is ook de fractieleden die zich moeten profileren. Na de verkiezingen had ik gerekend op het streven van anderen, dat het doel was iets moois voor de mensen in deze stad te bereiken. Voor een aantal was dat ook zo, maar de scoringsdrift van sommige partijen en individuele fractieleden van een aantal partijen heb ik echter vaak als hinderlijk ervaren. Uiteindelijk maakt het geen ene moer uit of een motie door Marietje of Pietje, het is willekeurig gekozen namen overigens, door Marietje of Pietje als eerste indiener wordt aangenomen, maar het gaat om het resultaat voor de mensen in die stad. Bovendien ben ik steeds meer gaan ervaren dat het college ook aangenomen moties vaak toch niet uit te voeren. Dus wat maakt het uiteindelijk uit wie is er in de stad als eerste? Ten tweede is het mij steeds meer opgevallen en nou komt er nog iets kritischer, dat de raad zich teveel in een keurslijf heeft laten dringen. Maar al te vaak laat men als raad teveel de oren hangen naar de voorzitter, voor de blijvers in de raad. De raad en alleen de raad gaat over de orde van de vergadering en niemand anders. Zo ook wat betreft de te bespreken onderwerpen, vaak heb ik moeten horen. Daar gaat de raad niet over. Toch is het echt zo voor de blijvers weer. Toch is het echt zo dat de raad gaat waarover de raad wil gaan en er wordt hier besproken wat de raad wil bespreken. Niks anders. Is het nu al allemaal kommer en kwel geweest, de afgelopen jaar, acht jaar? Absoluut niet. Ik heb prima samen kunnen werken met sommige fracties en college-raadsleden. Ik noem in deze, zonder limitatief te willen zijn, de samenwerking met de Stadspartij en met name John Brom. Helaas ging hij buiten onze gemeente zijn heil zoeken, zodat hij moest vertrekken uit de raad, maar met hem was het zeker altijd goed kersen eten. Ook wil ik de complete PvdA-fractie noemen, zowel met de Ammar Selman, Charlotte Brand, Theo de Wit en daarna Jasper Konijnenbelt, heb ik die vervelende score drift niet of nauwelijks ervaren, gewoon oprecht waar wij met elkaar eens waren trokken we samen op, zonder truck en of kaarten in de mouw. Waar dat niet het geval was, was dat gewoon glashelder. Tot slot wil ik niet weggaan zonder de griffie te bedanken, zoals alle andere overigens, maar die moet van mij toch ook komen en dacht ik zo. De open deskundigen en hulpvaardige houding van Sandra Ruta mag niet onvermeld blijven, maar ook de samenwerking met Renée Waumans en George van der Woude heb ik steeds als bijzonder prettig gewaardeerd. Dit zegt niets over de anderen, maar met deze drie mensen hebben nou eenmaal meest te maken gehad. Uiteraard ook dank aan allen die dit werk mogelijk gemaakt hebben. Dan hebben we het over de beveiliging, het restaurant niet te vergeten waar ik iedere woensdag graag was soms wel één van de hoogtepunten van de week zelfs. En de bodes uiteraard die die de zaak onmogelijk maakte. Ik ga afsluiten. Beste mensen, het gaat jullie goeden maak er verder iets goeds van deze mooie stad. Bedankt.

**Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Dank u wel. Dank u wel, meneer Sweep, dan geef ik het woord aan de heer Rachid El Hafi.

**Spreker naam 10: De heer El Hafi (Raadslid D66)**

Dank u wel voorzitter. Voorzitter, die situatie in de wereld nu nodig niet echt uit voor een feestje. Terwijl wij hier zitten om afscheid nemen van elkaar, wordt er verderop in Europa gevochten voorvrijheid en democratie. En wij voelen de urgentie van de strijd voorvrijheid en democratie misschien wel meer dan ooit, omdat die wel heel dichtbij komt. De afgelopen weken zijn er miljoenen mensen vanuit Oekraïne gevlucht en opgevangen in Europa,

zowel bij de zogeheten officiële instanties, maar ook gewoon bij mensen thuis en ook hier in Nijmegen hebben de deuren geopend voor onze medemens, want we begrijpen hun vlucht, maar ook hun strijd voor vrijheid en democratie. En voorzitter, de gastvrijheid in Nijmegen heeft zich de afgelopen jaren vaker positief getoond. Terwijl onze medemens uit Syrië een veilig onderkomen zochten, hebben wij hier in Nijmegen welkom geheten, immers in onze stad hebben we oog voor elkaar, ongeacht je afkomst. En daar ben ik trots op. Nijmegen was, is en zal altijd de stad blijven die voorop staat als ernst in wereld, de medemenselijkheid in het gedrang komt en ik hoop dat andere gemeenten en de andere de voorbeeld volgen. Want het shoppen met vluchtelingen zoals we nu op sommige plekken in de wereld gebeurt, ook hier in Nederland is simpelweg schandalig. Maar gelukkig is in Nijmegen wel iedereen welkom. En wat ik de afgelopen jaren zeer bescheiden rol heb mogen spelen en het mooier maken van onze gastvrijheid, vind ik een enorme eer en daar ben ik ook zeer dankbaar voor en omdat de afgelopen tien jaar te mogen doen met jullie allemaal wil ik nooit vergeten. We hebben in dit huis voor democratie, mooi debat met elkaar mogen voeren. Soms is tikje soms tikje scherp, soms met nodige humor, maar altijd met respect voor eenieder. En we weten allemaal dat dat niet bij iedere gemeente vanzelfsprekend is. Voorzitter, bij zo een speech hoort altijd een bedank hoofdstuk en daar ben ik niet aan toegekomen. Alvast een disclaimer, ik zal alvast iemand vergeten bedanken, in dat geval ook jij alvast bedankt. Ik wil ik wil beginnen met het bedankje van alle Nijmegenaren die de afgelopen jaren heb mogen spreken en ontmoeten. De passie en inzet die onze inwoners hebben om onze stad mooier te maken, is ongekend. En dat doen ze soms in uppie, maar vaak ook met elkaar en verenigingen, wijkraden, Facebook, groepen en ga zo maar door. Dank daarvoor, want de inwoners, die maken onze stad. Uiteraard wil ik ook de fantastisch mensen bedanken van de catering en beveiliging. Jullie staan altijd voor ons klaar en stonden voor ons klaar, als het debat weer uit liepen en wij dan elkaar nog heel voorzichtig aankijken in de hoop of er nog een borrel was. Dank jullie wel en dan de bodes die moet soms echt gedacht hebben: waar zijn die gasten daar toch mee bezig? Voorzitter, ik heb oprecht, nog nooit een besluitronde meegemaakt waarbij de fracties op tijd alle moties of amendementen in had ingeleverd bij de bodes. Elke keer moest er ergens weer een cruciale handtekening worden geregeld bij een partij voor meer voor meerderheid, die er dan alsnog niet kwam. Moest er nog een sticker worden geregeld met het partijlogo erop en ga zo maar. En de beste mensen van de bodes bleven ons maar vriendelijk aankeken en glimlachen, terwijl ze waarschijnlijk iets heel anders dachten. Dank jullie wel. En dan uiteraard voorstellen, het gremium dat vaak dag de baas te zijn in het huis, het college. Kenmerkend voor de sfeer in het huis, grapje. Kenmerkend voor de sfeer in het huis is de relatie van het college en raad. Er zijn echt veel debat geweest waar het college kritisch en soms misschien zelfs een beetje hard werd aangepakt. Maar altijd, maar ja bijna altijd konden we na afloop een borrel met elkaar drinken en dan ging uiteraard over hetgeen wat er in dat debat werd gezegd, maar nog vaker ging het over privé zaken, andere dingen in het leven. En is eigenlijk over alles behalve de lokale politiek. En samen met jullie hebben wij zo een sfeer kunnen creëren en dat is echt een groot goed. Voor het collegeleden, die misschien nog wel doorgaan. Houdt dat AEB de komende vierjaar vast. Dank jullie wel. En zo meteen kom ik bij andere mensen binnen dit huis, maar eerst wil ik iemand bedanken in mijn eigen huis, daar zit ze met telefoon in de hand. Lieve Marjan, dankzij jou heb ik de afgelopen tien jaar mee mogen inzetten voor onze stad, de eerste paar jaar vond je het allemaal vond je het allemaal wel prima, want dan was ik weer eens een avondje weg en dan hoefde jij men slechte grappen niet aan te horen. Maar sinds de komst van Jack, onze eerste zoon, begon soms toch wel een beetje te springen. We moesten opeens gaan time managen, hé wie geeft Jack het flesje? Wie haalt hem op van het kinderdagverblijf en ga zo maar door en we dachten beide, we hebben zo weinig tijd voor elkaar. Laat ons gezin uitbreiden met nog twee kindjes, Morris en Brent. Maar Marjan na vanavond kunnen we echt wel tijd voor elkaar en voor gezin gaan vrijmaken, hoop ik. Lieve Marjan ik heb er zin in en wens je nog vele

slechte grappen van mij mag aan horen, dank je wel. En dan, voorzitter, de elitetroepen van de raad, de griffie. Volgens mij zou de raad echt in elkaar storten als jullie er niet zijn. Ik vind het echt ongekend wat jullie voor ons hebben gedaan, niets, maar dan ook niets was te dol, van organiseren van heuse sportdagen bij NIC, op de Honig, inhoudelijke sessies organiseren met ons fantastische ambtelijke collega's, feedbackgeven op moties, initiatief voorstellen afkeuren, slechte is in gedichtenschrijven en ga zo maar door. Jullie stonden altijd voor ons klaar en jullie zijn echt goud waard en dat geldt zowel voor de huidige griffie, maar ook de griffie collega's die er eerder bij waren, de heer Buck refereerde naar, bijvoorbeeld Tine Mientjes, Yvon van Delft en natuurlijk ook Miranda Heffels, die helaas veel te vroeg is overleden. Dank jullie voor jullie geweldig inzet en voor alles wat jullie voor ons hebben gedaan. En uiteraard ga ik me dan ook richten richting mijn fractie. Wat zei jullie toch gegroeid, collega's en als ik als ik naar de mannen kijk, jullie zijn echt behoorlijk gegroeid. Nee, alle gekheid op een stokje, voorzitter. We hebben echt lief en leed met elkaar gedeeld. We zijn toen, toen het begon, waren we nog flamboyante jonge mensen voor wie eigenlijk en misschien wel 26 uur in een dag zaten. We gingenvoorwaarts het ging al maar door en een paar terug, dachten we op eens, we gaan met zijn allen gewoonkinderen nemen, niet met elkaar, maar gewoon <...> even. En desondanks hebben we het, alles voor met elkaar kunnen regelen, dat we tijd voor elkaar hadden, om elkaar inhoudelijk scherper te maken. Lieve dingen met elkaar delen, maar ook som om met elkaar te gaan wandelen, een hapje te doen of wat dan ook. Tobias heeft een heleboel mooie woorden over de fractie, dat ga ik nooit toppen, dus dank jullie en we spreken elkaar zo meteen ook bij de borrel zodat we nog breder kunnen worden, heren. En uiteraard moet ik eindigen met de crême de la crême, van de vrijheid en democratie de lieve collega's van de raad, wat ga ik jullie allemaal missen, los van alle inhoudelijke zaken die we met elkaar besproken, de soms las lastige dossiers waar we over hebben gedebatteerd, zodat met name jullie als karakters gaan missen. Want wat hebben we toch bijzonder karakters in ons midden. We hebben flink gelachen met elkaar, lief en leed met elkaar gedeeld en heel veel, heel veel, heel veel borrels met elkaar gedronken. En juist die dingen zal ik gaan missen. We hebben met elkaar een omgeving gecreëerd waar we openen met elkaar het gesprek aan kunnen, waarin we elkaar iets gunnen en waar we elkaar ook helpen als dat nodig is. En voor degenen die doorgaan de komende vier jaar, houdt deze sfeer vast, want dat is uit eigenlijk ook voor dat er een omgeving is waarin jullie, waarin jullie kader stellende en controlerende rol, tot bloei kan komen en dat is voor het hoogste gremium in dit huis, de raad uiteraard van cruciaal belang. Dank jullie wel.

**Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Dank je wel, dan geef ik graag het woord aan Marij Feddema.

**Spreker naam 11: Mevrouw Feddema (Raadslid SP)**

Dank u wel de laatste keer dat ik het woord krijg. Ja, voor mij zit het erop, zes jaar in de raad in Zwolle en in Nijmegen. Eerste als fractievolger en daarna natuurlijk hier vier jaar in de raad. Ik ben geen terugkijker, dat ga ik dus ook niet doen en dat wil natuurlijk niet zeggen dat ik geen lering trek uit de tijd die achter mij ligt. Maar sluit het dan af en trek voorwaarts. Ja, ook mijn leeftijd liggen er nog steeds nieuwe uitdagingen en die ga ik graag aan. Wel mooi detail, morgen neemt mijn oudste dochter het stokje over als raadslid in Groningen. Toch een paar korte anekdotes. Mijn raadslid schap begon al bijzonder. Ik nam mijn eed af als man. En onze voorzitter zag zelfs aan mijn jurk niet dat ik mevrouw was op dat moment. Daar had ik geen invloed op. Tot tweemaal toe ben ik toegevoegd aan de P van de A-fractie. Ik ben uitgemaakt voorpopulist met dank onder andere aan Erik van Zanten. En ik ben zelfs beschuldigd van plagiaat, maar ik zie het als complimenten voor de inhoudelijke strijd die ik leverde voor een sociale stad. Ik heb aan het begin in een interview gezegd dat ik 's avonds nog steeds in de spiegel moet kunnen kijken en dat kan ik. Ik weet ook dat het raadslid schap niet mijn weg is naar een

beterewereld voor iedereen. Ik ga er dan ook weer de wijken in en in die hoedanigheid zal de nieuwe raad mij zeker nog weleens een keer tegen gekomen, samen met bewoners opkomen voor hun wijk, eerlijk loon, goede zorg, betaalbare woning, daar ligt mijn passie echt. Mijn hobby's schilderen en fotograferen zullen daar een rol in spelen. De vrijgekomen uren ga ik daar zeker aan besteden. Mooie anekdote, misschien nog is dat ik denk dat mijn focus op meer in de Gelderlander gestaan hebben dan mijn quote quotes. Ik wil ook veel mensen bedanken: de raadsleden en fractievolgers ook de portefeuille stedelijke ontwikkeling en Grex Waalsprong Waalfront. Eline Lauret, Marieke Smit, Rachid El Hafi, Delano van Luik, Wil Reichelt, Rosalie Thomassen, Charlotte Brand, Dennis Walraven, natuurlijk Tobias als voorzitter. Hartelijk dank daarvoor. Natuurlijk ook de raadsleden, hartelijk dank en mijn eigen fractie hele mooie momenten samen mee gehad heb in de fikse discussies, maar ook heel veel steun. Veel dank aan de griffie en natuurlijk George voor zijn geweldige steun aan mij, maar ook voor onze gedeelde passie voor de fotografie. Hopelijk kunnen we nog lang mooie deal beelden samen delen. Natuurlijk dank aan de bodes de beveiliging en alle mensen op de achtergrond. Altijd belangrijk. Ik ga door met mijn strijd voor een beter Nijmegen voor iedereen. Wie blijft in de raad en natuurlijk ook voor de nieuwkomers, succes en bedenkt altijd dat je een gekozen volksvertegenwoordiger bent, niet meer, maar ook niet minder. Dank jullie wel.

**Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Dank je wel, Marij. Daan Moerkerk geef ik graag het woord.

**Spreker naam 12: De heer Moerkerk (Raadslid GroenLinks)**

Dank u wel, voorzitter. Beste collega's ik noem nu even iedereen hier collega's, want zo voelt het voor mij wel. Vijf jaar geleden werd ik door velen gewaarschuwd. Let op, de politiek is een slangenkuil, werd me gezegd, nu weet ik, in Nijmegen klopt daar helemaal niets van. Integendeel, ik heb eerder het gevoel dat ik nu in een zaal vol voor zit. Vrienden die net als ik strijden voor één van de mooiste steden van Nederland. Die vrienden hebben natuurlijk wel hun eigenaardigheden. Ik denk bijvoorbeeld aan twee wat oudere mannen die met gevaar voor eigen leven met een touwtje de Graafseweg over liepen om daar hun gelijk te halen op centimeter niveau. Ja, het was regelmatig genieten. Zo heb ik ook plezier gehad van enkele persoonlijke successen. Als vers bakker raadslid, was ik bijvoorbeeld erg blij met tiny forest die werd aangelegd. Nu maar hopen dat ze niet allemaal omgemaaid worden. Een ander bekend foutje, daar werd ik op onverwacht moment mee geconfronteerd, vrienden gingen een weekendje weg, kozen voor onze mooie stad en vroeg me daarna wie er in hemelsnaam verantwoordelijk voor is dat zij op zondagochtend geen verse broodjes konden halen in de progressieve stad in Nijmegen is. Ik heb maar gezegd dat bepaalde katholieke stromingen zelfs onderstromen zelfs binnen GroenLinks af en toe aan het oppervlak verschijnen. Complimentengeef ik aan alle aanwezigen, maar enkele wil ik er even specifiek uithalen. Zo wil ik bij dezen de anonieme meme makers van de besluitrondes danken, het heeft me met regelmaat grote moeite gekost om niet in slappe lach te schieten tijdens één of andere serieus debat. Ook wil Hubert complimenteren met de aanpak van boze boeren op het Keizer Karelplein, rustig weglopen uit de besluitronde, het pleinwegen met enkele rake woorden en vervolgens stoïcijns verdergaan met de vergadering is voor weinigen weggelegd. Eén advies wil ik de blijvende raadsleden meegeven, maak snel nog meer werk van klimaatadaptatie en van de energietransitie. We kunnen het hebben over het versmallen van wegen, over tiny forest en over zondag openingen van winkels, maar als er geen rigoureuze maatregelen

getroffen worden, staat zo vertelde wetenschappen van het KNMI me laatst nog, Nijmegen-Noord over twee eeuwen met regelmatig om de twee meter water. Kijk eens, vanuit dat perspectief valt wel valt veel van wat wij hier bespreken in het niet. Ik hoop dan ook dat de nieuwe raad deze belangrijke thema's de komende jaren goed scherp blijft houden. Een laatste tip, daarbij: probeer als raadslid een ambassadeur van de wetenschap te zijn. We hebben in de regio Nijmegen fantastische onderzoekscentra, die klaarstaan om raadsleden te helpen met complexe vraagstukken. Zij hebben de oplossingen waar wij op wachten. Denk vervolgens in voorstellingen, sorry in voorstellen en niet in meningen. Dan komt helemaal goed. Raad, college, griffie bodes en andere bedankt voor vier fantastisch jaren. Het ga jullie goed en wellicht tot later ooit.

**Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Dank je wel, Daan. De heer Volkert Vintges geef ik vervolgens het woord.

**Spreker naam 13: De heer Vintges (Raadslid GroenLinks)**

Dank u, voorzitter. Ook voor de laatste keer, maar misschien niet. Allereerst wil ik mijn dank uitspreken aan mijn collega-raadsleden en vooral uiteraard mijn fractieleden en de fractieondersteuning, ook de leden van het college en vooral ook de griffie maar is dat heeft iedereen al gedaan, maar toch ook wil ik dat graag doen. En ook de ambtenaren voor de goede samenwerking de afgelopen vier jaar. Speciale dank gaat uit naar Coen van de griffie. Omdat hij me geholpen heeft met het laveerden langs de vele afgeronde, waar langs initiatief-raadsvoorstellen gaan. Van Sandra hoorde ik dat ze nu wat minder om handen hebben. Dus, Coen, het volgende initiatief, raadsvoorstel ligt alweer in je mailbox. Dan moeten me nog iets van het hart en dat is het onderscheid tussen betrokken en belangen. Iets waar ik echt mee geworsteld heb. Bij alles wat ik doe als raadslid, of het nu stadslandbouw is of bomenbeleid, besparingsadviezen of energieprojecten als ik me erin verdiept en tot moties, amendementen of initiatief raadsvoorstellen kom, raak ik er vervolgens ook zeer bij betrokken en steek ik participatief mijn handen uit de mouwen, juist ook buiten de raad. Zo zit ik nu eenmaal in elkaar. Dat maakt me ook dat maakt me echter ook ineens kwetsbaar, omdat hierbij ook belangenspelen en dit klaarblijkelijk vragen of de schijn van belangenverstrengeling oproept. Maar het mag toch niet zo zijn dat je als raadslid die een bepaaldonderwerp oppakt vervolgens de langs de kant moet blijven staan als er bijvoorbeeld een open dag wordt georganiseerd en men menskrachtnodig heeft, om de deelnemers hun QR-code te controleren? Het zou goed zijn als de raad hierover met zichzelf in gesprek gaat, om na te denken over hoe betrokkenheid van raadsleden bij een onderwerp in de stad juist kan aanmoedigen, zonder dat dit leidt tot belangenverstrengeling of de schijn daarvan. Tenslotte zal jullie duidelijk zijn geworden dat ik betrokken blijf, ondanks dat ik als witte man van middelbare leeftijd met maar zes vinkjes geen raadslid meer ben. Jullie zijn nog niet van mij af.

**Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Dank je wel, Volkert, dan graag het woord aan Cherelle de Leeuw.

**Spreker naam 14: Mevrouw de Leeuw (Raadslid GroenLinks)**

Voorzitter, collega's, genodigden, iedereen in open om het stadhuis kameraden, om heel eerlijk te zijn, heb ik in tegenstelling tot de heer van Elferen gewacht tot het laatste moment met het schrijven van deze speech. Het is namelijk niet niks om deze vier jaar af te sluiten door ze op de één of andere manier in woorden te vatten. Het

is gek, het is emotioneel en om heel eerlijk te zijn hield ik het ook niet droog na de mooie woorden van onze burgemeester, zojuist. Dus we gaan zien hoe dit loopt, maar ja, je famous last words, dat is nogal wat. Ik heb overwogen om het in zes woorden te doen en ik denk dat de heer Sweep er erg blij van was geworden, maar vond dat uiteindelijk toch wat pover. Vervolgens heb ik de heer Eigenhuijsen beloofd om hier iedereen in deze raad cirkel even individueel te recenseren. Maar ondanks al onze politieke verschillen hebben wij iedere politieke avond toch wel één overeenkomst en dat is namelijk dat wij altijd ontzettend uitkijken de naar de borrel. Dus omwille van de tijd heb ik toch maar iets anders moeten verzinnen. Zoals u weet heb ik de afgelopen jaren mijn illustere politieke carrière mogen combineren met het behalen van hun masterdiploma, in de politieke theorie. Een feit dat ik toch niet onbenoemd wilde laten, gezien het combineren van het raadslidmaatschap in het met de studie in het verleden funest is gebleken voor een aantal raadsleden, maar ik zal verder geen namen noemen. Anyway, waar ik maar wil zeggen dat ik al die moeite de afgelopen vier jaar heeft gedaan om weer te eindigen waar ik al was, vier jaar geleden achter de bar. En op mijn werk op mijn werk hebben we het goede gebruik, wanneer iemand afscheid neemt om onderling de best de slechte momenten met elkaar door te nemen, de ruzies, de goede gesprekken, het lief en leed dat je met elkaar deelt en het moment waarop je eigenlijk vrienden wordt met elkaar. En dat wil ik eigenlijk hier ook doen, voorzitter. Dat kun je natuurlijk doen op inhoudelijke vak. Het politieke stralen en falen, maar ik denk dat daar de afgelopen vier jaar eigenlijk al genoeg over is gezegd. Nou wil het zo zijn, voorzitter, dat één van mijn favoriete politieke leuzen ondanks dat hij al wat ouder is, is en blijft, het persoonlijk is politiek. Dat is niet zozeer een individualistische kijk op politiek, maar juist de notie dat vrijwel alles in je leven bepaald wordt door politieke keuzes, door het systeem en door keuzes die je maakt, zijn juist allemaal ook politiek. En daarbij ook en juist de keuze om je te distantiëren van de politiek en daarmee de status-quo te bestendigen. Met al haar mankementen en sores, dat systeem, dat werkt zo op het niveau van burgers een woord dat ik echt vreselijk vind, waar we echt ook echt van af moeten. Maar zeker ook op het niveau van ons, van de mensen die een vinger in de pap hebben in het maken van die politieke keuzes, die iets kunnen doen aan het systeem en die systeemfouten. En nou ja, ik ben op een politieke persoonlijke noot, mijn politieke carrière begonnen hier in deze zaal en zo zal ik hem voor verdorie eindigen ook. Het dieptepunt weet iedereen, denk ik, wel. Uiteraard corona, de burgemeester refereerde er ook al even aan achter een beeldscherm politiekbedrijven is gewoon niet hoe het hoort en zou moeten zijn, voor ons onderling niet, maar ook zeker naar de stad toe niet. Maar voor mij persoonlijk natuurlijk ook een burn-out en een depressie die niet altijd even makkelijk maakte. Die hadden impact op wat je kunt betekenen voor die stad die ons allemaal in deze zaal, zo dierbaar is. En dat is geen ideale situatie, wanneer het raadswerk nooit af is en het altijd beter kan en moet niet voor jezelf, want je bent ook maar een radertje in het grotere systeem, maar juist voor die stad. Maar het was niet allemaal vreselijk, voorzitter, ik heb ook gewoon vooral genoten, ontzettend genoten de afgelopen vier jaar van de werkbezoeken in Dukenburg, de rondleidingen door de vrij vieze kelder van de Schouwburg, de energie en de ideeën van de mensen in onze stad, maar ook van de vrijdagmiddag op de fractiekamer scriptie schrijven of aan het raadswerk zitten, heel even langs de griffie om snel iets te checken en vervolgens kunnen Sjors twee uur lang aan het werk af houden, omdat wij ontzettend aan het ouwehoeren waren. Sorry Sandra, alle één op één lunches, koffies en borrels met uit iemand iedereen in deze zaal, eigenlijk uiteraard met mijn fractiegenoten, met mijn bed en buddy's Joep en Joep, en Daan anders om, mijn collega woordvoerders Marieke en Cilia, met Faysal, met Miranda, met April, met <...> met Jouke, met Volkert ik heb van jullie allemaal gewoon ontzettend genoten, maar ook Lusanne, Paul, Tobias, Maarten en het fenomeen Mark Buck, de vega kroketjes bij de auditcommissie de politieke avond memes, George en zijn hele rare filmpjes. Het gevlug van kamer ronde naar kamer ronde op het moment dat je net uitloopt en helemaal aan de andere kant van het stadhuis moet zijn, de hectiek van de

besluitronde week. Blijdschap nu een motie het haalt omdat je iets hebt geregeld voor die stad. Het verdorie weer vergeten van je naambordje na een politieke ronde, het genuil over elkaar, over inhoud, over de lokale pers en over alle voorzitters die wij hebben in dit huis. De burgemeester die te laat komt op een besluit rondom dat er boze burens boeren van het Keizer Karelplein aan het vegen was. Carnavalisten die tijdens carnaval naar je toekomen, omdat jij zogenaamd het raadslid bent dat een hekel heeft aan volkscultuur en carnaval, maar na een goed gesprek eigenlijk toch heel erg blij zijn dat je er bent en je leuk mens vinden. Road trips en wilde plannen maken met Mark, fuikje zegje, is fuikje doen na de D66, nieuwjaarsreceptie. De revolutie plannen met Quirijn. Ik ga het en juliwerkelijk allemaal ontzettend missen. Bedankt voor alles, doe je best, hou je taai, blijf fouten, grapjes maken in de EK -WK krant, ik weet echt niet welke voetbal ding het was. Steek de stad niet in de fik. En geen zorgen, ook voor mij is dit ding nog niet af. En om te dan maar eindigen met die zes woorden van mijn eerste concept speech, jongens, was gezellig tot de volgende.

**Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Dank je wel Cherelle dan geef ik het woord aan Frank Jasper.

**Spreker naam 15: De heer Jasper (Raadslid GewoonNijmegen)**

Dank u wel, voorzitter. Ik ben, toen ik eind 2019 inviel voor mijn voorganger heb ik bij me start met me op mijn ogen uitgekeken, vooral als een soort van toeschouwer. Ik was verbaasd over alles wat ik tegen kwam. Ik had nog nooit vergaderingen meegemaakt die zo lang duurde als deze. Je kunt je voorstellen dat iedereen zijn de ideeën en zijn mening wil ventileren, maar zoveel en zo veel herhalingen dat had ik echt nooit meegemaakt. Ik had me afgevraagd waar komt dat in godsnaam door? Was het de hoeveelheid partijen, was het de ergernis van de oppositie tegen het conglomeraat van links of was het de voorzitter, of was het de camera's die maakten dat fractievoorzitters zich eigenlijk voortdurend aan hun kiezers presenteerde en daardoor het debat eigenlijk aan het tegenwerken waren? Een conclusie heb ik niet kunnen trekken en dat wil ik ook eigenlijk niet trekken op dit moment. Wel de constatering dat het niet echt een voorbeeld van efficiënt vergadering is. Als gemeentepolitiek een bezigheid is om eigen ideologie te bezigen voorzitter, dan is de gemeentepolitiek niks voor mij. Ik ben blij met pragmatische benadering, een weg door het midden en het voorkomen van scherpheid en polarisatie. Voorzitter, ik wil hier niet te veel over de politiek stilstaan. Daar is mijnperiode te kort voor geweest. Het meest verheugende moment was voor mij toch de gemeenteraadsverkiezingen. Het leukste was dat iedereen blij was, ik ook. Bijna alle partijen hadden gewonnen en ze hadden ook en hadden ze verloren, dan hadden ze op zijn minst winst geboekt, omdat het verlies minder was dan verwacht. En iedereen die deed aan het feest mee, zelfs de lokale krantjes schreef: de grootste partij van Nijmegen is winnaar. Hij is de grootste gebleven, weliswaar twee zetels minder, maar dat werd dan niet vermeld. Over objectieve berichtgeving, gesproken. Ik was blij om dat de lokale stem het meest heeft gewonnen. De voetjes op de grond was van krampachtiger ideologische doctrines, naar mijn idee meer lokaal is de weg naar meer vertrouwen in de politiek. Geen Haagse standpunten, maar vooral Nijmeegse standpunten. Met de uitslag van deze gemeentelijke verkiezingen is deze weg de definitief, wat mij betreft ingezet. En in mijn optimisme zeg: ik zal alleen nog maar sterker worden. Ik ben een grote optimist. We hebbende plicht tot optimisme. Wie zei dat ook alweer? En optimisme is een goed kompas en wel degelijk een deugd op zich, Tobias. Mijnervaring is wisselend. Voorzitter, ik heb genoten van het woord van de helaas afscheidnemende plaatsvervangend voorzitter wie gaat hem in deze raad opvolgen? Ik heb geglimlacht naar de niet-aflatende herhaling van Partij voor de Dieren. Wat een volharding. En ik heb even geglimlacht als u als gerespecteerd en standvastig voorzitter als alleemotie een heel enkele keer uitlokt tot net

iets minder nuance, dat daar heb ik naar geglimlacht. En tenslotte voorzitter, deze periode was voor mij lastig. De eindstreep is gehaald, waarbij zowel gezondheid als corona periode met het eindeloos zoomen wat ik een de meest vreselijke periode van vergadering vind en ik hoop dat die ook nooit meer terug zou komen. Voor mij was dat geen optimale omstandigheid, voor dit in feite vreselijk mooie werk. Als afsluiting wens ik speciaal de locaties van, u zou het kunnen verwachten, van GewoonNijmegen.Nu, Paul en de fracties van de Stadspartij Nijmegen, Wendy en Jan-Paul veel sterkte, wijsheid en vooral voorspoed en groei. Ook wens ik de collega's een mooie, nieuwe, inspirerende raadsperiode. En ik dank alle collega's voor de samenwerking en voor de fantastische ervaring. Het was mij een voorrecht.

**Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Dank je wel, Frank. Dan zou ik graag het woord geef aan de heer Pieter van Megen.

**Spreker naam 16: De heer van Megen (Raadslid D66)**

We zeggen hier in dit huis weleens dat we ons aansluiten bij de woorden van onze voorgangers. Bij deze wil ik dat doen met de bedankt worden. Dus iedereen bedankt en ik ga niemand eruit lichten omdat ik bang ben dat ik niemand vergeten. Bovendien heb ik een statement voorbereid, mag ik wil welzeggen wat ik graag wil voorlezen. In 2016, werd ik beëindigd. Mijn ouders staat op de tribune, mijn vader, die is er niet meer, maar mijn moeder is er gelukkig wel. Eén van de eerste woorden die ik van mijn vader herinner, was het woord: nuilen. Van mijn moeder herinner ik me het woord: foetsie. Sterker, het duurde lang voordat ik erachter kwam dat foetsie niet de gangbare naam voor een vuilnisbak is. Maar goed, nuilen dus. In Nijmegen nuilen de we niet, maar nuilen we. Bijna hetzelfde woord, precies dezelfde betekenis. Mijn vader stierven in Nijmegen, maar woonde er drie jaar. Ik woon hier bijna 24 jaar. Kan nuilen als de beste. Ik heb mijnvriendin hier ontmoet, de kinderen zijn hier geboren. Eentje zit op de tribune, te wachten tot het afgelopen is. Ik ben Nijmegenaar. Regelmatig gaat het in de stad over echte Nijmegenaren. Zij die hier geboren zijn, wordt er dan bedoeld. De rest is import. Volgens die definitie ben ik geenechte Nijmegenaar, ik met import. Net als mijn vader was, import is een scheldwoord. Het wordt ook gebruikt voor raadsleden van buiten, raadsleden op doorreis naar Den Haag. Ik beloof bij dezen plechtig dat ik me nooit zou kandideren voor de Tweede Kamer. Veel staat werk. Ik blijf in deze prachtige stad, mijn prachtige stad, de stad waarvan ik hou, de stad waarvoor ik me als raadslid heb ingezet. Dat deed ik samen met 38 andere Nijmegenaren. Alle 39 zaten we voor Nijmegen en de Nijmegenaren met ideeën die volgens ons de stad mooier hielden of nog mooier maakt. We waren niet altijd eens, kon het er achteraf altijd over hebben, dan nuilden we over het provinciebestuur in die stad, over de Waal en lachten we over de belabberde omgangsvormen in de raad van de stad. Ik ga het missen. Morgen zitten we hier weer, er zitten hier weer 39 Nijmegenaren die een stad willen dienen. Tegen die stad wil ik zeggen: nuil vooral over ze, maar behandel ze met respect dat ze verdienen. Het zijn 39 mensen die het beste willen voor Nijmegen en waarin zijn in wonen. Ze kunnen er niets mee als je uitscheldt vanaf het anoniem twitteraccount of ze weg hoont als import omdat ze niet in Nijmegen zijn geboren. Ze kunnen niets voor u doen als ze niet weten wat je wilt. Dus spreek ze aan, bel ze op, stuur ze een e-mail. Ik weet zeker dat ze zullen luisteren. Alle 39. Tot slot een woord voor mijn opvolgers: houdt de stad zoals ze is. Dan wil ik hier nog graag heel lang blijven, want dat maakt voor mij een echte Nijmegenaar. Of je voorouders nou, 500 jaar geleden hier kwamen of dat je als twee maanden woont. Het gaat erom dat je blijft. Wie wil hier nou niet blijven?

**Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Dankjewel Pieter, dan geef ik het woord en Joep Bos Coenraad.

### **Spreker naam 17: De heer Bos Coenraad (Raadslid GroenLinks)**

Dank u wel. Ik pak even mijn tekst erbij, want ik heb dat digitaal gedaan vandaag. Ik kom hier staan, zodat ik mijn zoon op de publieke tribune wat beter kan zien. En hij mij hopelijk ook. Juist, wat ging ik ook alweer vertellen? Een heel goed verhaal, want we hebben een feest vanavond, we nemen afscheid van een heleboel super toffe mensen! Ik hoop dat jullie mij daaronder scharen, maar ik in ieder geval de meesten van jullie wel. Als je alle verhalen zo achter elkaar hoort, dan lijkt wel bijna alsof iedereen die weggaat behalve Hans van Hooft natuurlijk. En wat hoort erbij iets een feest. Ik heb in deze tas zitten: chips. En als u kijkt naar deze zak en had ieder ander merk kunnen zijn geweest, hoor. Maar als u kijkt naar deze zaak en chips, wat valt u dan op? En een kind van drie, die kan dat u vertellen. Ze zitten in de verkeerde zakken. Hé, de paprika's chip zitten niet in de rode zaak. En dat is super raar, maar wij zijn er allemaal aan gewend geraakt, tenminste meeste van u, waarschijnlijk. En het komt omdat er ooit een verkeerde keuze is gemaakt. Er is een verkeerde keuze gemaakt en die hebben onszelf allemaal aangeleerd, dat zit in de vezels van ons systeem. Het is cultuur geworden. En chips staan daarin niet op zichzelf. Hou ik het dicht bij huis, dan denk ik aan het elektron, voordat we wisten hoe het alle kleinste deeltje wat elektriciteit beschrijft. Voordat het deeltje gevonden werd, had men al besloten dat de elektriciteit van plus naar min stroom, maar men onderzocht verder en ontdekte het elektron en wat bleek dat apparaat ging precies de verkeerde kant op. Dus wat doen ze dan? Zegt: nou, elektron heeft niet de lading van één, maar van min één. Een hack voor in het systeem en daarmee kloppen de formules weer. Maar we zitten eigenlijk met een systeem dat net niet helemaal lekker werkt. Ja, hé, deze <...>. En op vergelijkbare wijze zijn wij opgezadeld met een tientallen getallenstelsel. We hebben. We gebruiken tien verschillende cijfers om onze getallen mee te beschrijven, maar iedere, ja, we hebben toevallig tien vinger. Zo is dat toevallige op de markt of waar dan ook ooit ontstaan. Maar iedere wiskundige, die zal je iedere te respecteren wiskundige zal u vertellen dat het een ontzettend domme keuze is om een tientallen getallen stelsel te gebruiken. Caps Lock, mensen, echt zo een belangrijke plek op je toetsenbord, zo een idiote functie. Wie gebruikt capslock? Ik niet als je <...> VI gebruikt wil, je al helemaal niet makkelijk op capslock drukken, want dan kom je er helemaal nooit meer uit. Nou ja, hals om hoofd, dank u wel. Het is gewoon stomme keuze, dat ding, we zijn eraan gewend geraakt, hij zit op die plek, je komt er niet zomaar meer van af. Formaat van boeken. Mensen kunnen we er alsjeblieft eens een keertje mee opbouwen. Al die schotse, scheven, hoog-laag, dieper, dun. Voor als je je boekenkast een beetje degelijk wil inrichten wil je het liefst gewoon allemaal Suske en Wiske hop lekker strak afgesteld. Je je kast die ziet er degelijk uit, weinig lucht, maar we hebben we hebben dat niet gestandaardiseerd, het is één grote bende. Ik kan me ook wel even doorgaan. We zitten. We leven in een wereld vol met stomme culturele keuzes en voor een aantal van die keuzes is het te laat. We gaan het elektron waarschijnlijk nooit meer positief maken, dus waarschijnlijk ook niet verstandig wat het kost ons gewoon veel te veel elektriciens en die hebben gewoon veel tijd nodig. Maar voor een aantal keuzes zijn we niet machteloos. En dat is de mens en dat is ook de politiek vooraanzet. En zo is belangrijk dat we met elkaar gaan knokken voor een wereld die niet afhankelijk is van fossiel, ook al zijn we soms gaan denken dat het niet anders kon. Zo moeten we gaan realiseren dat we steden hebben, die gebouwd zijn voor mensen en niet voor auto's. Kijk die auto's krijgen prima plekken in die steden, maar daar hoeven we onze stad niet helemaal op in te richten en zo veel ruimte aan op te offeren. Straten in diezelfde steden, er hoeven geen steriele operatiekamers te zijn, er mogen best wel wat blaadjes liggen. Ik bedoel, het mag wel veilig zijn, maar die blad blazers die daar iedere keer toch nog altijd, helaas al die straten steriel willen maken, is een culturele opvattingen die niet meer van deze tijd is. En gisteren lagen ze dat allemaal in de krant de eikelmuis,

voor wie hem niet kent, de eikelmuis is echt één van de gaafste zoogdieren die je zult googelen. Die wordt met uitsterven bedreigd, omdat onze bossen te aangeharkt zijn. Onze bossen zijn aangereikt en dat geldt dus ook van een heleboel dieren inde stad. Die komen gewoon niet meer aan hun trekken, omdat wij de boel te strak hebben gemaakt met elkaar. Winkeliers, ze sluiten hun deuren in de winkels, in de winter niet, kost ontzettend veel energie. Onderzoek naar onderzoek blijkt wijstuit dat het nauwelijks klandizie kost als je de deuren gewoon dicht doet, want er zit tussen onze oren. En als iets eenmaal tussen je oren zit, krijg je er niet meer zo makkelijk uit. En dat geldt ook voor deze chips zakken. Ik pak ze maar eventjes bij, voor jullie. Als we nu in één keer dat smakelijke chips in de rode zaak zouden stoppen, het zal gewoon niet kloppen. De eerste keer dat je die chips eet, ze smaken niet hetzelfde en dat komt omdat we gewoon veel te lang aangeleerd hebben dat de wereld niet is zoals die eigenlijk logischerwijs zou moeten zijn. Ik vergeet bijna een heel belangrijk ding in mij in mijn verhaal. Computers, ja, jullie zagen natuurlijk al aankomen. Moest ik nu even iets over zeggen. Computers, mensen zijn de baas over computers en niet de grote Tech bedrijven van deze wereld. En we moeten knokken om die macht terug te pakken en als we dat namelijk niet doen, dan pak je de Tech bedrijven de macht over onze computers. En kijk maar naar de Duitse stad München, om te zien hoe het ook aan. En daarvan moeten we trouwens ook blijven samenwerken met een heleboel andere steden om ervoor te zorgen dat we daar in ieder geval bij in de buurt komen. Voorzitter, ik neem vandaag afscheid van deze geweldige raad en ik zou de dankwoorden die voor mij allemaal door iedereen gesproken zijn, heel erg graag willen herhalen. Maar dan zou ik eigenlijk hetzelfde zeggen als wat al is gezegd. De griffie, alle ondersteunende mensen, het is fantastisch hoe jullie de boel hier vier jaar draaiende hebben gehouden. Wat hadden we zonder jullie ontmoeten. Ik neem afscheid van deze plek, ietsje vroeger dan gehoopt en gepland. Maar ik heb veel vertrouwen in de nieuwe raadsleden die ook de komende periode onze stad tot de mooie stad zullen maken, die dat op dit moment ook is. Ik heb daar vertrouwen in, maar mocht er toch een plekje vrijkomende komende vier jaar, dan zit ik vooraan op de reservebank. En dan ben ik nog niet klaar, dus als die kans krijg, dan zal ik vurig blijven strijden voor alle, zojuist aangestipte onderwerpen en nog heel veel meer. Lievecollega's, mooie stad, ik wil jullie bedanken voor alles. Het ga jullie goed.

**Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Hij neemt de chips toch mee? Dan geef ik het woord aan Jouke Osinga.

**Spreker naam 2: De heer Osinga (Raadslid GroenLinks)**

Ja, dank u wel, voorzitter. Ik zal Joep wel het meest missen in onze fractievergaderingen. Ik wil graag hier wat zeggen tegen jullie allemaal, op plekken waar ik iedere raadsvergadering zat met Willem Alexander in mijn nek. Vier jaar geleden ben ik hier begon als raadsleden die ging als een officier van justitie van de rechtszaal naar de raadzaal. En ik was naar de raadszaal gekomen, omdat ik op zoek was naar inhoud en ik was al een beetje klaar met het eisen van straffen. En ik was op zoek naar echte problemen, van Nijmegenaren, ik was opzoek naar oplossingen, inhoudelijk debat en doortimmerde besluiten. En tot mijn verbazing kwam ik in een criminele en bloederiger wereld terecht, dan waar ik vandaan kwam. We stopten met strooien op gladde straten of steile straten. Eigenlijk spreek ik dan toch op een poging tot zware mishandeling. Misschien wel doodslag. Het onterecht maaien van een bermen of tiny forest, minstensvernietiging, volgens sommigen wel meervoudige moord. De verhoging van de prijs van de plasticzakken met vijf cent, pure oplichting met het samenweefsel van verdichtsels. De versmalling van de Graafseweg, grootschalige deelname aan een criminele organisatie. En de wethouder heeft eigenlijk nog een zwaarder dan de gemiddelde verdachte, hij heeft geen zwijgrecht. Hij heeft een spreekplicht, hij moet als het ware zijn eigen hoofd in de strophangen. Maar gelukkig heeft de wethouder

wel een advocaat. Dat is de coalitie. Ten minste, als ze het onderling eens zijn. De oppositie trekt een strijd als een echte officier van justitie. Ze zetten alle wapens en opsporingsmiddelen in, maar een interpellatiedebat is toch een stuk minder dan de inzet van een criminele burgerinfiltrant. Een motie van wantrouwen, is natuurlijk n, wel een beetje een equivalent van levenslang, maar de motie van treurnis lijkt toch wat mij betreft de veel op een voorwaardelijke werkstraf. Gelukkig hebben we ook een soort rechter in de raad, dat is de burgemeester, is al een paarkeer vanavond over gegaan. Maar ik vind het toch wel verwarrend, want ik dacht dat die hele tijd dat die toch weer sheriff was. Dus ik zal de moraal van de raadzaal missen en ik zal ze ook zeker missen in de rechtszaal. Want als een advocaat een pleidooi aankondigt van ander halfuur, zal ik met weemoed denken aan de spreektijd van maximaal twee minuten. Ik denk dat de efficiency van de rechtspleging daar wel echt van zou opknappen. Het zou me ook echt leuk lijken om met zijn allen stickers te plakken op een vonnis van de rechter. Ik kan me ook wel voorstellen dat als een rechter een moeilijke beslissing moet nemen, dat die dan kiest voor een stadspeiling, bijvoorbeeld bij <...>. Hoewel ik natuurlijk dan niet weet hoe de SP daar dan weer in zit. Ik ben, meneer de voorzitter, ik ben de afgelopen vier jaar met hart en ziel raadslid geweest. Ik heb met iedereen in de raad wel een keer samengewerkt. Ik zal de gesprekken in de stad, de incidenten binnen en buiten de bubbel, de gezellige fractievergaderingen en natuurlijk ook best het wel inhoudelijke raadswerk eigenlijk missen. Daarom wil ik jullie allemaal, de griffie, de ambtenaren op het stadhuis, mijn favoriete fractie en natuurlijk alle Nijmegenaren met wie ik heb gesproken hartelijk danken. Toen ik als raadslid begon, merkte ik het bewust door de stad liep en ik denk dat ik dat blijft doen. Dank jullie wel.

**Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Dank u wel. Dank je wel, Jouke. Dan geef ik het woord aan Nick de Graaf.

**Spreker naam 18: De heer de Graaf (Raadslid VVD)**

Tien jaar geleden kwam ik eigenlijk per toeval in Nijmegen terecht. De studie die ik wilde doen was namelijk alleen hier te vinden, opleidingskunde aan de Had. Ik had al een paar mislukte studies achter de rug. Ik had gewerkt en gereisd en ik ging een nieuw avontuur aan hier in Nijmegen. En ik was verliefd op het eerste gezicht. Ik was verliefd op de ligging aan de Waal, op het glooiende landschap en de hoogte verschillen op alles wat er te doen was op de pleinen, parken, de cafés en restaurant. Nijmegen is gewoon net even anders en daar hou ik wel van. Ik vond overal altijd al wel wat van en volgende vanaf mijn jeugd ook al wel het nieuws en de politiek. Maar in Nijmegen voelde ik mij voor het eerst vrij genoeg om daar daadwerkelijk ook iets mee te doen en om daarvoor uit te komen. Ik werd lid van de VVD en raakte op een AOV in gesprek met Inge van Dijk, die later mijn politiek-inhoudelijke mentor zou zijn. Zij nodigde mij uit om eens te kijken hier op het stadhuis en ik viel van de ene in de andere verbazing. Van de verbazing van miljoenen naar een musea waar geen hond kwam, naar de verbazing dat Nijmegen zo een beetje de enige stad-in Nederland is waar ouders niet in vrijheid voor de best de basisschool van hun kind kunnen kiezen. Ik werd hierdoor strijdbaarder dan ooit en vier jaar geleden had ik de enorme eer om hier als raadslid toe te mogen treden tot deze gemeenteraad, misschien wel de best de gemeenteraad van Nederland. Want ondanks dat het er nog best weleens wat fout gaat, heeft deze raad wat mij betreft de essentie van politiek perfect te pakken. Wij zijn met respect, hart op de inhoud en lief voor elkaar. En zo hoort het. Iedereen die voor zijn of haar idealen durft uit te komen, verdient alle lof en respect. Dus best de collega's jullie verdienen alle respect en lof die er te krijgen zijn. En hartelijk dank voor de samenwerking de afgelopen jaren. Maar deze verkiezingsuitslag, voelde toch een beetje alsof Nijmegen de verkering met mij had uitgemaakt, terwijl ik dacht dat het wel lekker ging. De uitslag van deze verkiezing was, niet wat ik hoopte en niet alleen omdat wij

een zetel kwijtraakten, maar voornamelijk omdat bijna de helft van de kiezers niet kwam opdagen. Er zijn veel analyses op te maken, maar het enige wat ik kan concluderen is dat stemmen niet meer gemeen goed is geworden. Een mening, de wereld inslingeren zit onder de beweging van je vinger, maar stemmen voor de gemeenteraad is er voor de helft van de inwoners niet meer bij. En allemensen in deze zaal verdienen beter. Wij werken ons uit de naad om vanuit idealen weloverwogen beslissingen te nemen die het best te zijn voor onze stad. Het stoorde mij dan ook enorm de afgelopen weken dat je in talkshows op TV is genoeg BN-ers hoort praten over de problemen in de jeugdzorg, klimaatverandering en de belastingen. Hun oordeel over de politiek en de bijbehorende figuur schuiven we ze niet onder stoelen of banken, soms wat positiever en soms wat negatiever, helaas tegenwoordig vaker dat laatste. Maar waar zijn diezelfde BN-ers als wij hier de nieuwe aanbesteding voor de jeugdzorg behandelen of onze duurzaamheidsagenda presenteren? Of de belastingverordening vaststellen? Precies, helemaal nergens. Ze komen niet inspreken laten niets van zich horen en op een uitzondering na zijn ze geen lid van een politieke partij. Laat staan dat ze er vooruit durven te komen, op wie ze op wie ze gestemd te hebben. En daar vind ik dan weer iets van. Het raadslidmaatschap in Nijmegen was de grootste eer voor mij tot nu toe. Vanuit de politiek leden, stad nog zoveel beter kennen en dat gun ik iedereen die verliefd op Nijmegen. Ik ben trots op de dingen die ik bereikt heb. Zo kan ik genieten van het idee dat de sporthal Noord straks geschikt is voor zowel breedte als topsport en wordt bij elke keer als ik een BOA zie je met een body cam. De weg naar de politiek heb ik zelf genomen. Maar mijnstiefvader, maar die, deze was er nooit geweest zonder mijn stiefvader. Mijn stiefvader heeft mij van jongs af aan kritisch leren denken. Hij prikkelde mij altijd in de vele discussies die we thuis hadden. Hij liet mij op een andere manier kijken naar de wereld, naar processen en naar mensen. Dit alles heeft ervoor gezorgd dat ik niet alleen een betere politicus was, maar ook een beter mens en daarom ben ik hem eeuwig dankbaar voor. Als raadslid sta je er gelukkig niet helemaal alleen voor, velen hebben jullie er al vele van jullie hebben er al aan gerefereerd. Je wordt geholpen door de stille superkracht achter de raad, de griffie. Ik zou de nieuwe raad, dat is nog niet zo vaak gezegd. Ik zou de nieuwe raad en ook sterk adviseren om vaak van hun hulp gebruik te maken. Je moties, amendementen en argumenten snijden meer houdt dus luisteren, vooral naar hun adviezen. Sandra, Renée Coen, Sjors, Inge, Julia, Marjolein, bedankt voor alles. Daarnaast wil ik ook de bodes, beveiligingspersoneel en het restaurant bedanken voor hun ondersteuning in alle goede zorgen. En het laatste dankwoord wil ik uitspreken naar mijn eigenfractie, voorzitter. Het was een feestje de afgelopen zeven jaar om met jullie te mogen samenwerken. Afsluitend wil ik zeggen: dat ik hier het hoogst haalbare eigenlijk al bereikt hebben. Ik heb hierop het stadhuis namelijk iets gevonden wat ik zeker niet had verwacht. De burgemeester refereerde er al aan de liefde. Zoals de meesten van jullie hier ondertussen, mede dankzij de burgemeester, ook al welweten, heb ik zonet vorige week ten huwelijk gevraagd. Maar wat sommigen van jullie weten en ik denk de meest niet, is dat wij dat wij ook burgemeester Bruls gevraagd hebben om ons te trouwen. En ik ben dan straks misschien geen raadslid meer, maar wij zouden het nog steeds een enorme eer vinden om door onze burgervader getrouwd te worden, hier op de plek waar wij elkaar hebben leren kennen. Ik hoop op een toezegging, voorzitter. Ik neem afscheid met een laatste wens. En ik wens namelijk de nieuwe raad veel wijsheid toe, om de best de beslissingen te nemen voor de mooiste stad van Nederland. Het was me een eer en een waar genoegen.

#### **Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Ja, ik zeg maar ja. Maar, dat dat had ik al gezegd, een man, een man, een woord, een woord, komt goed, Nick. We hebben nog twee sprekers te gaan en de eerste van hen is Jasper Konijnenbelt.

### **Spreker naam 19: De heer Konijnenbelt (Raadslid PvdA)**

Ja, voorzitter, dank u wel. Voordat ook ik aan mijn tsunami van dankbetuigingen begin, wil ik graag aftrappen met een tweetal uitspraken van groot denkers over de democratie en het lokaal bestuur. En de eerste luidt: politieke activiteit is de hoogste expressie van vrijheid in een democratie. Laat het maar even <...> werken. En de tweede uitspraak is: gemeenteraden in Nederland bestaan uit een immense waaier van halvegaren. Iedereen die weleens een stoeptegels over een stoeptegels is gestruikeld begint een eigenpartij. Eén van beide uitspraken is van Hannah Arendt en de andere las ik op de Maarten van Rossum scheurkalender op toilet bij mijn moeder. Jullie mogen raden welke uitspraak bij wie hoort en iedereen, ogen voor zichzelf bepalen welke i het meest bij zichzelf in passen en welke van beide benadert de waarheid het dichtst? Bij zoveel zaken denk ik dat daar ook die waarheid in het midden ligt en wellicht zijn we allemaal ooit de politiek in gegaan om onze hemelbestormende waarde om te zetten in actie. Maar we hebben ook allemaal ondervonden dat er geen mooiere politiek is dan politiek die je kunt aanraken, soms bijna letterlijk, zoals die stoeptegels en dat dat is lokale politiek. De enige arena waar je de dagelijkse beslommingen, grote en kleine problemen, uitdagingen en wensen van onze stadgenoten kunt aanpakken en gedreven door je politieke idealen zo ver kon brengen tot er een resultaat is, soms zo concreet datje het kan vastpakken. En die stoeptegels staat dan ook symbool voor mij, voordat vast dat tastbaar, voor de wijken waarin we leven, het dak boven ons hoofd, het buurthuis waar we elkaar ontmoeten, de sporthal waar we samen sporten voor de kroeg op de hoek en de lucht die we inademen als we 's ochtends de voordeur achter ons dicht trekken. En daar hebben ons de afgelopen jaren samen voor mogen inzetten en daar ben ik dankbaar voor. En allereerst ben ik dank verschuldigd aan alle inwoners van Nijmegen voor hun stem, zonder wiens kennis, verhalen en ervaringen we niet zouden zijn. Onze onvolprezen griffie voor de ondersteuning, dagelijks, 's avonds en in het weekend en ook die ene keer toen bedacht een interpellatiedebat aan te vragen en de vakantie en Renée Waumans soortrolberoerte moeten blijven. Want hoe ging dat ook alweer? De laatste keer was immers sinds 1923.Nee, er zat er nog eentje tussen. Het was over die malafide Schouwburg houder in 2000 nog wat, ja. Dank aan het college, ook. En de ambtelijke organisatie, natuurlijk voor het bestuur van onze stad, het antwoorden op onze litanie van vragen en het voeren van het politieke debat over datgene wat ons allen aan het hart gaat, onze stad en onze inwoners. En dan denk ik dat in deze bijzondere tijd ook wat extra aandacht gegund is aan onze primus inter pares, onze burgemeester, die niet alleen dat hoogte van het stadsbestuur stond in deze vergadering, maar ook aan dat van de nationale veiligheidsraad. En moest bestieren en in die hoedanigheid denk ook mee heeft geholpen aan het terugdringen van het virus en hoewel ook mijn favoriete Hubert Bruls hoogtepunt inderdaad die ene keer is dat die het plein leeg veegde met een paar agressieve boeren. Prachtig moment, als u blijft was wat het ook al weer? De quote. Als we hier allemaal niet kunt komen, kunt u ook allemaal niet... precies. De sheriff inderdaad, de heer Osinga had het wel over. Denk ik dat nogmaals dat dat een groot compliment waard is. Bedankt tevens voor het binnen de perken houden van onze raadsvergadering en dan met name als het ging om de duur ervan. Zo wist u dus zelf die ene keer toen ik dacht een debat aan te vragen zonder spreektijd, hé dat interpellatiedebat, nog te zeggen, toen ik na 15 minuten uiteindelijk een beetje warmgedraaid was, dat ik toch echt moest beginnen met het interpellieren, als ik dat zo graag wil. Dank daarvoor. Op één vlak zijn we denk ik oneens geweest en had ik sterk de indruk dat je geen grote liefhebber was van het digitaal vergaderen, terwijl ik juist vind dat als raad daar hebben kunnen laten zien dat we ook onder uitzonderlijke omstandigheden onze democratie draaiende kunnen houden. Hoewel het niet altijd even gemakkelijk was, heb ik het idee dat we er niks blijvend aan overgehouden hebben, afgezien van die aanblik van die akelige pop achter Maarten Sweep, die altijd zo kwaadaardige over zijn schouder in de camera keek. Ik denk dat we daar allemaal nog weleens wakker van worden. Tastbaar, dus. Zo hebben we mogen inzetten voor

het werk en inkomen van onze inwoners, onze ateliers en cultuur, ruimte, onderwijs, onze binnenstad, onze energievoorziening en was daar natuurlijk het dossier van de luchtkwaliteit. Ten besluit, mijn grootste dank gaat uit naar mijn vrouw, mijn kinderen en mijn ouders, die dat zou voor iedereen hier herkenbaar zijn, al die keren dat er weer AD-Hoc vergaderd moest worden en werkbezoeken van actie was, thuis ondermijn moesten stellen. Het moment dat ik besloot om te stoppen was toen mijn dochter zei: papa, nu spelen we dat ik aan het bellen bent en jij mij stoort. En dat deed ze zo verschrikkelijk goed na, door namelijk mij te negeren en volgens ook weg te lopen toen ik zeg maar bleef aandringen dat ik dacht: elders is mijn is mijn taak. Voorzitter, ik rond af. Ik heb in mijn werkende leven in alle lagen van ons politiek stelsel mogen werken, van het toch iet wat comateuze boekhoud politiek van provinciale staten tot aan het dagelijks gekkenhuis van de Tweede Kamer in Den Haag aan toe. Maar nergens, zo weet ik inmiddels, is de politiek zo tastbaar als in de gemeenteraad. Om je eigen stad, die we vanavond natuurlijk allemaal terecht bezien als de allermooiste ter wereld, je te mogen houden, met de problemen, de oplossingen, de uitdagingen en kansen en de dromen van de Nijmegenaren. Je daarvoor mogen inzetten, is de allerhoogste eer. Het is mij iedere dag en eer geweest het met jullie te mogen delen. Dank jullie wel.

**Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Dank je wel, Jasper, tenslotte Erik van Zanten.

**Spreker naam 20: De heer van Zanten (Raadslid VVD)**

Schors voor het omkleden. Kan dat allemaal. Zo, daar staan we dan. En de vorige keer dat ik hier stond, hield ik een verhaal, overeen veel te grote baby. En nu wordt het oppassen geblazen dat het niet huilen wordt als een baby. Maar als het huilen wordt, dan wel van het lachen en niet van verdriet. Want ik sta hier niet, treuriger. Eerder blij, gelukkig en trots. En ik ben ook blij, gelukkig en trots, Want ondanks dat je het niet mogelijk kon houden, ben zelfs ik in de afgelopen vier jaar nog gegroeid. Niet in lengte natuurlijk, maar gewoon als mens. En het groeien heb ik niet alleen gedaan, ieder van jullie heeft daaraan deelgenomen. En dat is bijzonder en daar wil ik jullie allen voor bedanken. Het waren leerzame jaren. Zo hebben bijvoorbeeld van collega Hans van Hoofdgeleerd dat een slecht voorbereide speech inderdaad een slechte speech is. Maar tegelijk ook hoe je creatief om kunt gaan met spreektijd door gewoon de knop van je microfoon niet in te drukken. Hans, bedankt daarvoor. En alhoewel de raad als constructief wordt gezien en geloof me, dat is politieke taal voor gewoon veel te liefzijn voor elkaar, mag het soms best wel wat harder op de inhoud. En toch wil ik dan ook mijn grote dank uitspreken aan de echte Nimweegse nuilers. Jean Paul natuurlijk, die gewoon overal een lift of roltrap aanplakt, van niet nuilen gewoon bouwen, bouwen, bouwen. Of onze surrogaat Joh Frank, die zelfs het plaatje van een titelblad van een bijlage bij raadsvoorstel bijna wist te amenderen. En niet te vergeten mijn nuil maat, Paul. Paul is zo een goede Nimweegse, dat hij zelfs al begint te nuilen over wat je gaat zeggen als je het nog niet eens gezegd hebt. Maar ik ben ervan gaan houden en k ga het enorm missen. Deze Nimweegse nuilers, zij maken van de Nijmeegse raad een Nimweegse raad en dat is goed voor onze stad. En overigens ben ik daarom ook heel blij voor de Stadspartij. Ze hebben met de verkiezingen een prachtig resultaat neergezet en daarom ben die maak het beleid van onze stad minder links, want dat verdient Nijmegen. Maar ik dwaal af. Sorry. Terug naar de goeie. Er is veel gegroeid in de afgelopen vier jaar en ik wil één ding daar uitlichten, want daar ben ik in het bijzonder dankbaar voor. Dat zijn namelijk de vriendschappen, de diepe banden die ik afgelopen vier jaar zijn ontstaan en daar wil ik heel veel mensen voor bedanken. En het bijzondere van het raadswerk is dat je de hele stad voor je allesweten te vinden, van terras uitbreidingen tot tippelzones van een vastgereden vrachtauto, onder een viaduct

tot op een goede manier Nijmegenaar aan het werk krijgen. En dat houd je bezig en laat je dus niet los. Tegelijkertijd is het soms lastig om al die Nijmegenaren mee te nemen in hoe beleid en het stadhuis juist werkt, of eigenlijk net zo vaak hoe we het niet werkt. We kunnen nou eenmaal niet alle problemen van de wereld in het stadhuis oplossen, al zouden we dat soms wel willen, bijvoorbeeld met gratis drugs vooriedereen of het afsluiten van de Waalbrug voor een picknick. Geloof me, hoe graag je het ook wil, dat los dus nul problemen op. Maar gelukkig heb je je collega's en die zitten in hetzelfde schuitje. En dan maakt het niet zoveel uit van welke partij ze zijn. Je doet dezelfde dingen. En al is het soms met een ander doel voor ogen. Je kunt elkaar en die dingen en hoe je dat overbrengt aan die Nijmegenaar steunen en helpen en dat gebeurt in deze raad en dat is bijzonder. Ik hoef geen namen te noemen, diegene weten waar ik het over heb en ook daar bedankt. En afsluitend heb ik nog wat speciaal woord van dank. Voor Hubert, de meest fantastische burgervader die ik in mijn raadslidmaatschap heeft gekend. Mocht er nog een bingotje zijn, u weet vast te vinden. En uiteraard de griffie van ontelbare keren dat ze mij geholpen hebben met vragen, moties en amendementen en noem maar op. De bodes en de keuken, die weer op een andere manier aan mijn goede heeft bijgedragen. En het best heb ik voor het laatst bewaard, mijn lieve fractiegenoten van de VVD. Hen wil ik bedanken voor alle gesprekken, discussies, debatten, bitterballen, borrels, uitjes, maar vooral voor hun constante, toegewijde inzet aan de stad en aan elkaar. Het is bijzonder om deel uit te maken van zo een mooi en hecht team. En daar staan we dan. Het was genieten. Het is tijd om de touwtjes van de mooiste stad van de wereld uit handen te geven aan de volgende raad. Een nieuwe generatie politici. En ik wens jullie allemaal, het beste, alle geluk, veel succes en wijsheid, maar ook vooral nogmaals heel veel dank vooralles in de afgelopen vier, bijzonder jaren. Bedankt, Nijmegen.

#### **Spreker naam 1: De heer Bruls (Voorzitter & Burgemeester)**

Dank je wel, Erik. Ja, daarmee komen we inderdaad aan het einde van deze vergadering en daarmee ook een de einde van deze laatste vergadering van de periode 2018-2022. Dank voor ieders inzet, niet alleen de mensen die afscheid vandaag nemen, maar het geldt natuurlijk voor alle 39 raadsleden en ook al degenen die tussentijds raad zijn geweest en zich hebben laten opvolgen en vooral degenen die voorlopig althans definitief let op die twee woorden, in combinatie afscheid nemen, wens ik een hele mooie toekomst toe, waar dan ook en zeker als het in onze stad is, maar ook elders. En tot gauw en dat tot gauw gaan we heel snel doen, want naafsluiting van de vergadering is er nog een heuse, ik mag het zelfs geen receptie noemen, geen borrel, maar feest. Jawel. Nou, dat moet dan wel wat gaan worden, denk ik zo. Dat zal allemaal ons bedrijfsrestaurant zijn. Iedereen krijgt een blijvende herinnering mee voor het raadslidmaatschap, dus niet alleen degenen die afscheid nemen, ook diegene die morgen weer geïnstalleerd worden. Waar ik nu ga lezen heb ik zelf ook even drie keer moeten lezen. Ik zeg dat gaan we dan niet meemaken. We gaan tegeltjes uitdelen. Jawel we gaan het tegeltjes met een afbeelding van Nijmegen uitdelen, dus geentegeltjeswijsheid, maar een afbeelding van Nijmegen. En wat heel erg mooi is, is een mooi boek vol herinnering en dat doet een warme aanbevelingen geven en daarmee die worden zo uitgedeeld. Iedereen die hier is, kan uiteraard zo mee gaan naar het restaurant en daarmee zijn we aan het einde gekomen aan deze raadsvergadering. Bedankt voor ieders inzet nogmaals en op naar het restaurant. Dank je wel, vergadering is gesloten!

\_\_--VERGADERING AFGESLOTEN---

---